

OMGEVINGSVISIE BARNEVELD CENTRUM

*NAAR EEN LEVENDIG, AANTREKKELIJK
EN BEREIKBAAR CENTRUM*

1 september 2021

INHOUD

1. WAAROM EEN OMGEVINGSVISIE VOOR BARNEVELD CENTRUM	8
Samenhang Strategische Visie en Omgevingsvisie	8
Relatie Omgevingsvisie tot “bestemmingsplan Barneveld-Centrum 2018”	9
Participatie is een belangrijk onderdeel van het proces	9
2. HET DNA VAN BARNEVELD: EEN KENSCHETS VAN HET CENTRUM	10
Dorpse kwaliteit.....	10
Goede voorzieningen	11
Sterk groeiende bevolking.....	11
Centraal gelegen en goed bereikbaar	12
3. KADERS EN TRENDS.....	13
Vastgelegde kaders.....	13
Trends.....	14
Conclusie	15
Doelen	16
4. VISIE	19
Economische kracht: het centrum is belangrijk voor de economie.....	19
Winkelen	19
Horeca.....	21
Evenementen.....	23
Kunst en cultuur.....	24
Leefbaar en vitaal Barneveld.....	25
Het centrum is aantrekkelijk om te wonen	25
Barneveld groeit, maar met behoud van ruimtelijke kwaliteit	27
Historische kern	28
Betere bereikbaarheid en mobiliteit.....	30
Barneveld is klimaatbestendig in 2050	34
Buitengewone openbare ruimte	37
Aantrekkelijk buitengebied.....	39
Sociaal en Vitaal samenleven.....	39
5. VAN AMBITIE NAAR REALISATIE.....	40
Naar een gebiedsgewijze benadering	41
Uitvoeringsagenda	46
KAART OMGEVINGSVISIE BARNEVELD CENTRUM.....	47
BIJLAGE 1 PARTICIPATIE TRAJECT	48
DATUM	
ACTIVITEIT	

“ VOORWOORD

Geachte lezer,

Barneveld heeft veel te bieden. Steeds meer mensen weten ook de weg te vinden naar het mooie centrum van Barneveld. Veel mensen willen graag wonen, werken en genieten in het centrum van Barneveld.

Samen met allerlei partijen, waaronder bewoners, winkeliers, horecaondernemers en marktpartijen willen we dat zo goed mogelijk faciliteren. Samenwerking om invulling te geven aan de kansen en uitdagingen en de plannen zo vorm te geven dat vraag en aanbod nauw op elkaar aansluiten, voor jong en oud. Met het uiteindelijke doel om iedereen op een zo plezierig mogelijke manier gebruik te laten maken van ons mooie centrum. En het samen mooier en toekomstbestendiger te maken.

In deze centrumvisie staan de ambities voor de komende jaren beschreven. Bij het opstellen ervan hebben we goed geluisterd naar inwoners, ondernemers, vastgoedeigenaren en andere belaghebbenden.

Het is een centrumvisie die samen met al deze partijen tot stand is gekomen en daar ben ik als wethouder Ruimtelijke Ordening en wonen best trots op. Een visie van ons samen en voor ons samen. Een visie waar we allemaal onze schouders onder zetten om het de komende jaren tot uitvoering te brengen.

Een ding wordt na het lezen van deze visie wel duidelijk. Het centrum van Barneveld is nog niet af. Ook de komende jaren blijven wij ons inzetten om de kwaliteit te verbeteren. Ik spreek de hoop en verwachting uit dat deze centrumvisie er aan bijdraagt dat nog meer mensen de weg naar ons mooie centrum weten te vinden.

Bennie Wijnne
wethouder

SAMENVATTING

1. WAAROM EEN OMGEVINGSVISIE VOOR BARNEVELD CENTRUM

De omgevingsvisie is één van de nieuwe instrumenten van de **Omgevingswet**. De Omgevingsvisie voor het centrum is een pilot vooruitlopend op de Omgevingsvisie voor de gehele gemeente. De inbreng van belanghebbenden is een belangrijk onderdeel geweest van het proces om te komen tot deze visie.

2. HET DNA VAN BARNEVELD: EEN KENSCHETS VAN HET CENTRUM

Bewoners en ondernemers zijn behoorlijk gehecht aan de karakteristieke kenmerken van Barneveld.

KARAKTERISTIEK ZIJN:

- De dorpse kwaliteit en het historische en kleinschalige karakter;
- De goede voorzieningen in het centrum met veel couleur locale”;
- De sterke groei van het aantal inwoners;
- De centrale ligging in het land en de goede bereikbaarheid.

3. KADERS EN TRENDS

Veel is al vastgelegd in kaders: de Strategische Visie 2030 en heel recent de Hoofdpijnennotitie. We zien ook trends die, ingegeven vanuit de brede blik van de Omgevingswet, vragen om een nieuwe kijk op de toekomst. Meer thuiswerken, meer online aankopen, transitie in de landbouw, bewuster consumeren, een versnelde energietransitie en toename van het aantal inwoners betekent dat we anders met de ruimte, de functies daarin en met elkaar moeten omgaan. Het centrum is een geweldige plek voor winkelen, wonen en vertier. Er zal meer ruimte voor wonen nodig zijn, het aantal winkels neemt verder af en het centrum moet toekomstbestendiger met onder andere meer groen.

Raadhuisplein

DE VOLGENDE DOELEN STREVEN WE NA:

- Een gezonde en veilige inrichting van de leefomgeving;
- Een inclusieve woonomgeving met toegankelijke voorzieningen;
- Een duurzame en veilige mobiliteit voor iedereen;
- Een waardevolle leefomgeving en aantrekkelijk vestigingsklimaat;
- Een betere weerbaarheid tegen klimaatverandering en rampen;
- Schone energie voor iedereen en het tegengaan van klimaatverandering;
- Duurzame werkgelegenheid voor iedereen;
- Een circulaire economie en duurzame infrastructuur;
- Een duurzame landbouw en gezond voedsel;
- Gezonde ecosystemen en biodiversiteit;
- Schoon water en een duurzame drinkwatervoorziening;
- Een gezonde leefomgeving met goede milieukwaliteit.

4. VISIE

Economische kracht: het centrum is belangrijk voor de economie.

Barneveld heeft een gevarieerd winkelaanbod, met veel speciaalzaken. In toenemende mate wordt naast de winkelfunctie ook de verblijfsfunctie belangrijk. Het kernwinkelgebied maken we compacter. Buiten het kernwinkelgebied bieden we meer ruimte om winkels te transformeren naar wonen. De aanloopstraten naar het centrum maken we uitnodigender met meer groen.

Horeca zit momenteel verspreid in het centrum. Dit willen we meer concentreren. Daghoreca in het kernwinkelgebied en avondhoreca in de omgeving van de Schaepsmarkt, het Raadhuisplein en het Torenplein. Voor jongeren bieden we meer ruimte in Villa 29.

Voor evenementen leggen we de focus op kwaliteitsverbetering. We besteden bij evenementen meer aandacht aan duurzaamheid en gezonde voeding.

Leefbaar en vitaal Barneveld: het centrum is aantrekkelijk om te wonen.

Door de centrale ligging dicht bij voorzieningen en openbaar vervoer is het centrum aantrekkelijk om te wonen. Op een aantal plekken is verdere verdichting mogelijk. Rondom een aantal pleinen zoals Torenplein, Gowthorpeplein en het gebied bij Albert Heijn lenen zich voor verdere ontwikkeling en verdichting. Ook nabij het station is een transformatie naar meer en intensiever wonen in combinatie met werken mogelijk.

Deze groei vraagt wel om zorgvuldigheid, dit om het DNA van Barneveld te behouden of te versterken. Ontwikkelingen dragen bij aan behoud, herstel of versterking van de ruimtelijke kwaliteit. Vooral in de historische kern sluiten ontwikkelingen aan op de maatvoering van de historische bebouwing. In de schil rond de historische kern is meer ruimte voor (hogere) bebouwing. Dit geldt ook voor de buitenring.

Betere bereikbaarheid en mobiliteit

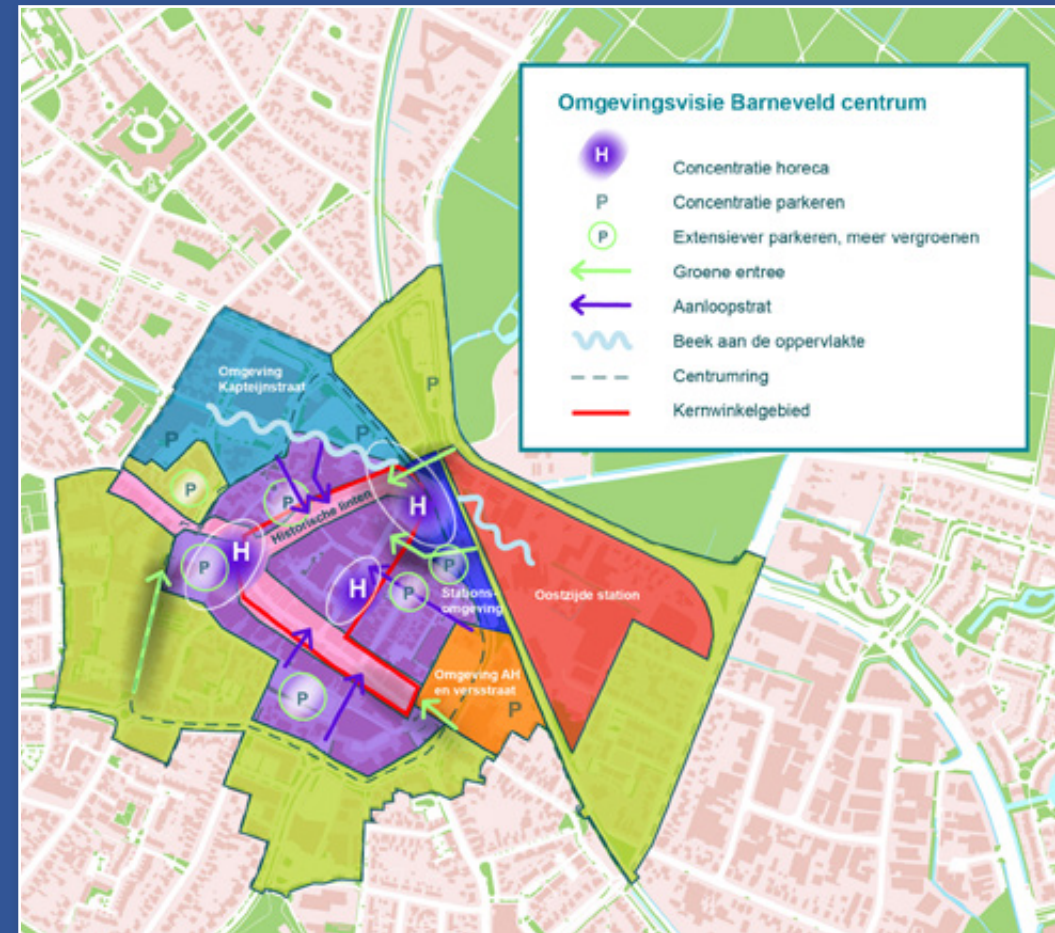
Binnen het centrum zetten we in op prioriteit voor fietser en voetganger. Daar is de auto te gast. De kleinere parkeerterreinen binnen de ring worden groener. Routes naar het centrum worden aantrekkelijker, elektrisch mobiliteit wordt beter gefaciliteerd.

Toekomstbestendig en gezond, Barneveld is klimaatbestendig in 2050

Verandering van het klimaat vraagt om aanpassingen in de openbare ruimte. Het centrum wordt groener. Meer groen wordt aangelegd op de kleinere parkeerterreinen. Maar ook op andere plekken zoals Raadhuisplein en Torenplein dragen grote bomen bij aan gezonde omgeving voor mens, dier en plant. We zorgen dat hemelwater meer in de bodem kan infiltreren. Daar waar mogelijk halen we de Kleine Barneveldsebeek bovengronds.

5. VAN AMBITIE NAAR REALISATIE

Niet alleen de gemeente Barneveld is aan zet. Initiatieven vanuit de samenleving zijn welkom. De gemeente Barneveld wil de samenwerking met de samenleving verder uitbouwen. We kijken meer integraal en gebiedsgewijs om initiatieven en opgaven beter te laten bijdragen aan de gewenste omgevingsdoelen.

1 WAAROM EEN OMGEVINGSVISIE VOOR BARNEVELD CENTRUM

Met de Omgevingswet wil de overheid de regels voor ruimtelijke ontwikkeling vereenvoudigen. De gemeente Barneveld treft veel voorbereidingen om klaar te zijn als deze nieuwe wet van kracht wordt. De Omgevingsvisie is één van de nieuwe instrumenten van de Omgevingswet. Mede op verzoek van de gemeenteraad is besloten om een Omgevingsvisie voor Barneveld centrum op te stellen, als pilot voor de nog op te stellen Omgevingsvisie voor heel Barneveld. Het proces om te komen tot de Omgevingsvisie Barneveld centrum is gebruikt om te experimenteren met verschillende vormen van participatie. Dit vanuit het besef dat overheid, ondernemers en bewoners samen de toekomst bepalen. De overheid doet een stap terug en bewoners zetten een extra stap.

SAMENHANG STRATEGISCHE VISIE EN OMGEVINGSVISIE

In 2016 heeft de gemeente-raad van Barneveld de Strategische Visie Barneveld 2030 vastgesteld. Centraal daarin staan de volgende zeven leidraden:

- De netwerk-samenleving
- Sociaal en vitaal samenleven
- Leefbare en Vitale wijken en dorpen
- Economische kracht
- Energietransitie en Klimaat
- Bereikbaarheid en mobiliteit
- Aantrekkelijk buitengebied

Deze zeven leidraden zijn uitgewerkt in thematisch beleid en in gebiedsbeleid. De afgelopen vier jaar is er hard gewerkt aan de uitvoering van dit beleid en is er veel gerealiseerd. Daarnaast resteert nog een groot aantal opgaven voor de kortere en middellange termijn. Voor de lange termijn is er bovendien de urgentie om heldere ontwikkelrichtingen te bepalen. Deze krijgt globaal vorm in de hooflijnennotitie, maar zal vooral een plaats krijgen in een Omgevingsvisie. De Omgevingsvisie Barneveld centrum is een uitwerking van de koers en opgaven van de Strategische Visie voor het centrum van Barneveld en is opgebouwd volgens de zeven leidraden van de Strategische Visie. Als planhorizon nemen we 2030.

Jan van Schaffelaarstraat

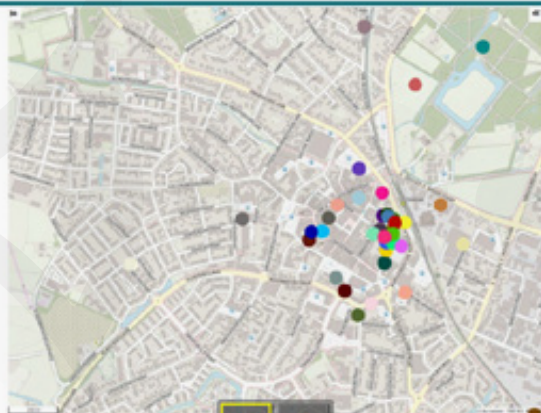
Strategische visie
BARNEVELD 2030

Dialogo met bewoners over herinrichting Brouwerstraat/Krommestraat

waar woont u of waar heeft u een onderneming?

42

gebruikers in sessie

35

stippen verplaatst

BARNEVELD-CENTRUM

Screenshot van de digitale sessie op 5 november 2020

RELATIE OMGEVINGSVISIE TOT “BESTEMMINGSPLAN BARNEVELD-CENTRUM 2018”

De uitvoering van de Omgevingsvisie heeft de gemeente Barneveld, samen met andere betrokken partijen en bewoners, gerealiseerd door middel van een programmatische aanpak voor het centrum. De Omgevingsvisie Barneveld centrum vormt het vertrekpunt voor het bestemmingsplan “Barneveld-Centrum 2018”, waarvoor de inspraak is gestart in 2019 maar de verdere procedure voorlopig is aangehouden. Het bestemmingsplan “Barneveld-Centrum 2018” wordt verder in procedure gebracht nadat de Omgevingsvisie Barneveldcentrum door de gemeenteraad is vastgesteld. De koers uit de Omgevingsvisie wordt dan vertaald in het bestemmingsplan “Barneveld-Centrum 2018”.

PARTICIPATIE IS EEN BELANGRIJK ONDERDEEL VAN HET PROCES

Bij de opstellen van de Omgevingsvisie hebben bewoners, ondernemers, belangenorganisaties en de gemeenteraad een belangrijke inbreng gehad (bijlage 1). Met deze partijen is een intensieve dialoog gevoerd. De eerste resultaten zijn vastgelegd in een discussienota die door het college van B&W op 17 maart 2020 is vastgesteld. De dilemma's uit de discussienota zijn vervolgens vertaald naar denkrichtingen vastgelegd in de denkrichtingennota. Hierover zijn we op 5 november 2020 in dialoog gegaan met bewoners, ondernemers en andere belang-hebbenden. Als hulpmiddel hierbij hebben we het digitale platform Buurboek gebruikt. Het platform maakt het mogelijk om als samenleving met elkaar in gesprek te gaan.

Op 16 november 2020 hebben we met de raadscommissie de denkrichtingen besproken. Op 15 april 2021 hebben we de eerste contouren van de Omgevingsvisie met de ondernemers van het centrum besproken. Mede op basis van alle ingebrachte argumenten van de dialogen is de Omgevingsvisie Barneveld centrum opgesteld.

2 HET DNA VAN BARNEVELD: EEN KENSCHETS VAN HET CENTRUM

Torenstraat omstreeks 1955

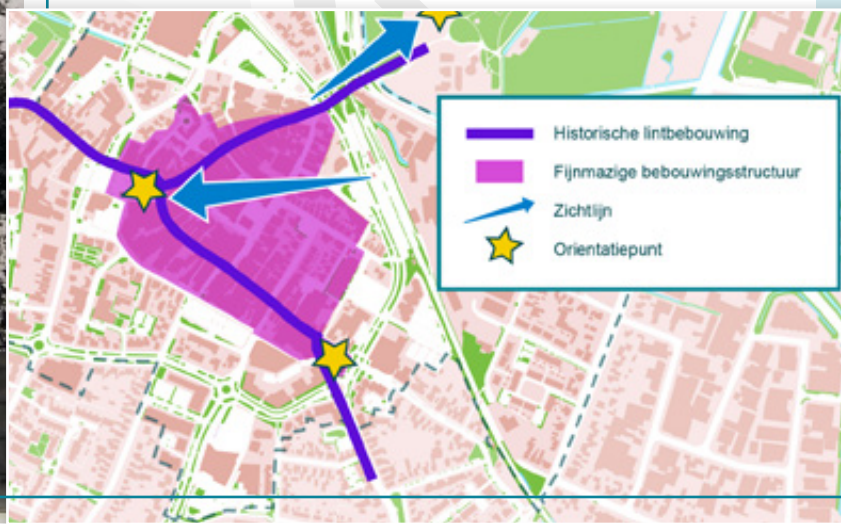
Het blijkt dat bewoners en ondernemers behoorlijk gehecht zijn aan een aantal karakteristieke kenmerken van Barneveld. In dit hoofdstuk beschrijven we wat men specifiek en karakteristiek aan Barneveld vindt.

DORPSE KWALITEIT

Het centrum van Barneveld kent een mix van verschillende functies: wonen, werken, winkelen en recreëren. Het centrum is een gebied dat zich blijft ontwikkelen. Kenmerkend is het dorpse karakter van het centrum. Dit wordt algemeen door betrokkenen beschouwd als een waardevolle ruimtelijke kwaliteit die gekoesterd moet worden.

Het dorpse karakter van het centrum wordt in belangrijke mate bepaald door:

Afb. 1 Dorpse kwaliteiten in het centrum

- De historische en kleinschalige lintbebouwing aan de Langstraat en Jan van Schaffelaarstraat en mede hiermee samenhangend, de vele zelfstandige winkeliers en minder grootwinkelbedrijven;
- De fijnmazige bebouwingsstructuur en het karakteristieke dakenlandschap. Aan het dakenlandschap is te zien, dat de centrumbebouwing voornamelijk is opgebouwd uit kleinschalige panden, die in de loop van vele jaren tot stand zijn gekomen. Er is een grote variatie in kapvormen, kaprichtingen en (kleuren) dakbedekking.
- Oriëntatiepunten en zichtlijnen in de driehoek Oude Kerk, Kasteel de Schaffelaar en het Meuleneind:
 1. De zichtlijn op kasteel De Schaffelaar vanaf de Schaepsmarkt is karakteristiek, maar met de reconstructie van de Burgemeester Kuntzelaan nog niet goed uit de verf gekomen.
 2. De Oude kerk (Torenplein) is het oriëntatiepunt van het oude centrum, en bijvoorbeeld vanaf het station, over de daken van de woningen, zichtbaar.
 3. Meuleneind is een markante dorpsingang met een krachtige identiteit, maar de geparkeerde auto's verstoren het beeld en karakter als uitnodigende toegang naar het winkelhart.
- Het groene en statige karakter van het dorp, hoewel het centrum in de loop der tijd behoorlijk versteend is.

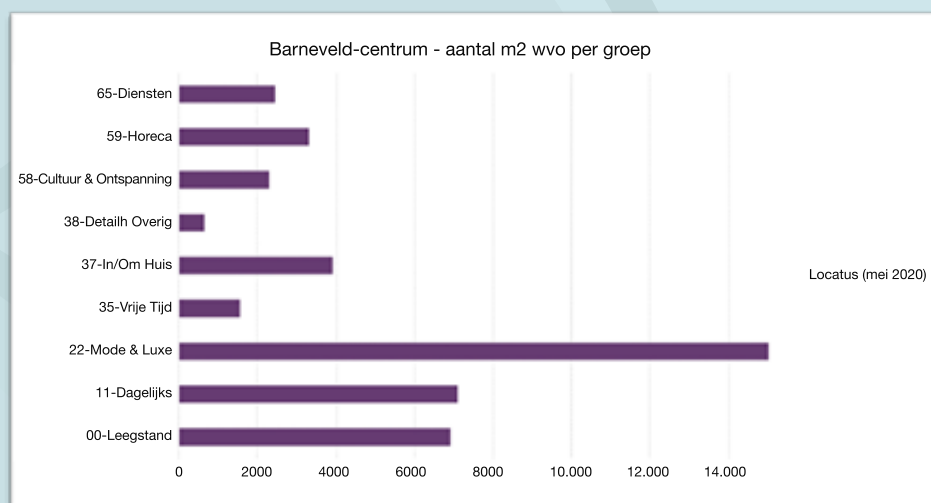
GOEDE VOORZIENINGEN

Barneveld centrum is qua grootte het derde centrum (na Veenendaal en Ede) van de Regio FoodValley. In vergelijking met gelijkwaardige dorpen bevinden zich in het centrum van Barneveld relatief veel winkels voor dagelijkse boodschappen, mode, luxe artikelen en vrijetijd. Qua bedrijvigheid zijn leisure (horeca, cultuur en ontspanning) en diensten (verhuur, ambachten, financiële instellingen en particuliere dienstverleners) gemiddeld vertegenwoordigd. Door het ruime en diverse winkelaanbod met veel MKB (die de 'couleur locale' versterken), de sfeervolle en veilige omgeving en het ruime aanbod aan daghoreca is Barneveld aantrekkelijk voor zowel Barnevelders als regiobewoners. Ook toeristen bezoeken het centrumgebied, maar de bijdrage van deze groep aan de totale omzet van het

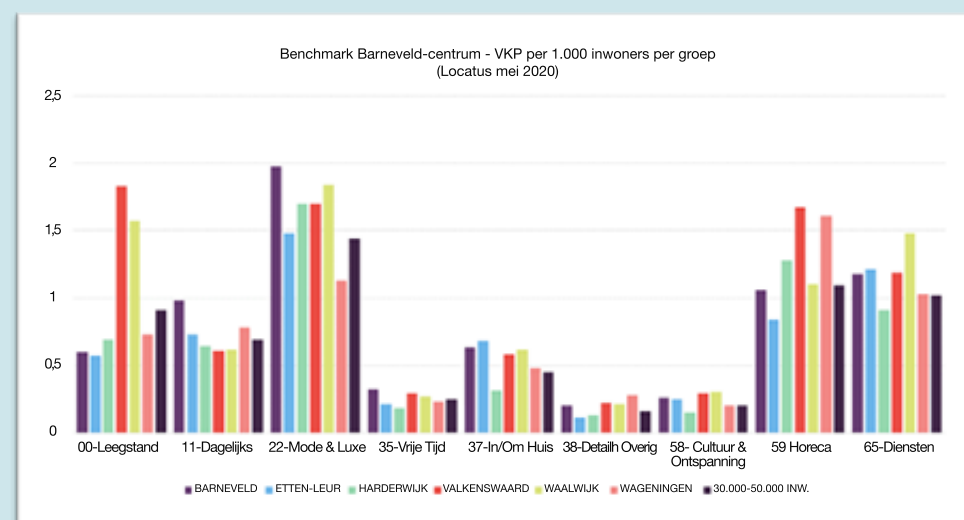
centrum is (nog) relatief beperkt. Relatief veel Barnevelders winkelen in andere gemeenten. Desondanks bedraagt de winkelleegstand in Barneveld centrum in 2020 8,4% terwijl dit landelijk voor vergelijkbare gemeenten 10,9 % is.

STERK GROEIENDE BEVOLKING

De gemeente Barneveld groeide van 52.500 inwoners in 2010 naar meer dan 60.000 inwoners in 2021. Het aandeel 1- en 2-persoons huishoudens is nu al relatief groot (63%) en zal de komende jaren ook nog in omvang groeien. Dit komt vooral door de groei van het aantal ouderen. Er wonen anno 2020 circa 1.700 personen in het centrum (CBS-indeling). Hiervan bestaat bijna 60% uit éénpersoons huishoudens, 28% uit tweepersoons huishoudens en 12% uit gezinnen.

Afb. 2 Verdeling naar type winkel in Barneveld centrum, (Bron: Locatus mei 2020)

Afb. 3 Vergelijking type winkel en leegstand van Barneveld met andere vergelijkbare dorpen (Bron: Locatus mei 2020)

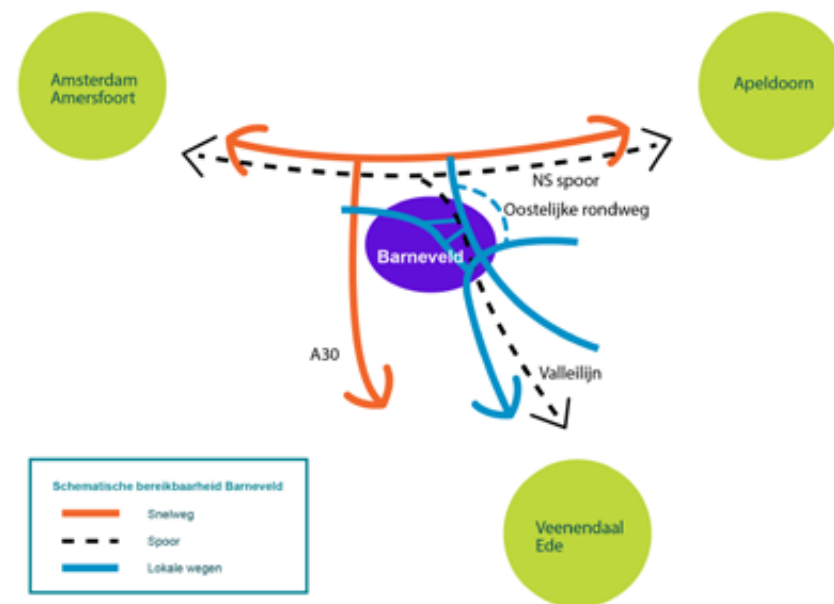
De gemiddelde huishoudengrootte bedraagt 1,6 personen per woning en ligt dus duidelijk lager dan in andere delen van de gemeente. Het aandeel ouderen is sterk vertegenwoordigd: 1 op de 3 personen is 65 jaar of ouder. Verder zijn er wat meer jongeren. De leeftijdsgroep 45-65 jarigen is wat minder sterk aanwezig. De woningvoorraad bestaat voor circa de helft uit koopwoningen en er zijn relatief veel particuliere huurwoningen aanwezig. Ruim 80% betreft gestapelde bouw. De overige woningen zijn grondgebonden woningen. Ruim een derde van de woningen is gerealiseerd na 2000.

CENTRAAL GELEGEN EN GOED BEREIKBAAR

Barneveld ligt erg centraal in het land, op de grens van de Randstad. Rijkswegen A1 en A30 bieden een goede bereikbaarheid per auto. De Valleilijn onderhoudt een kwartiersdienst met Amersfoort en een halfuursdienst met Ede. Er wordt onderzocht of een oostelijke rondweg om Barneveld nodig is. De goede bereikbaarheid maakt Barneveld aantrekkelijk om te wonen, ook als men elders werkt. Maar ook als plaats om te ondernemen is Barneveld aantrekkelijk, juist vanwege de goede bereikbaarheid en beschikbaarheid van arbeidskrachten. De bereikbaarheid van het centrum is goed, zowel per openbaar vervoer, per auto als per fiets en te voet. De omvang van het centrum van Barneveld kan worden omschreven als dorps: het centrum is goed bewandelbaar en fietsbaar.

Raadhuisplein

Afb. 4 Bereikbaarheid van het centrum

3

KADERS EN TRENDS

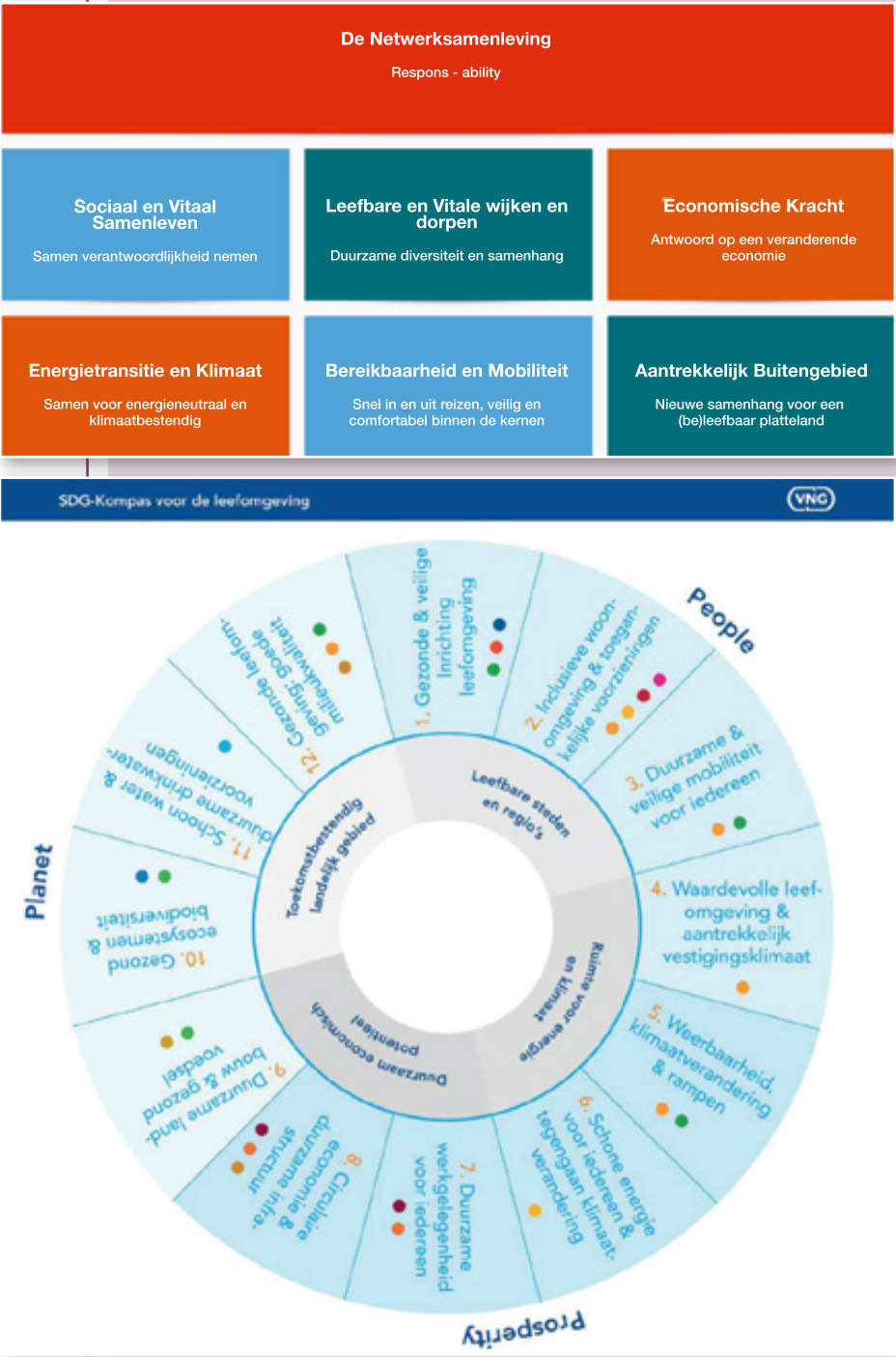
Voordat de ambities voor het centrum worden bepaald is het goed om te zien welke trends zich voordoen en wat er al aan kaders is vastgelegd. Daarbij is het ook goed om het perspectief op langere termijn in ogenschouw te nemen.

VASTGELEGDE KADERS

De Strategische Visie Barneveld 2030 (door de raad vastgesteld in 2016) schetst een koers voor ontwikkelingen tot 2030. Aan de hand van zeven leidraden wordt hierin de gewenste ambitie van Barneveld beschreven.

De Strategische Visie is een belangrijk kader voor de Omgevingsvisie Barneveld centrum. Inmiddels is ook een hoofdlijnennotitie in voorbereiding. Deze geeft een kader voor de gewenste ontwikkelrichting van Barneveld. Voor Barneveld centrum zijn ook andere beleidskaders relevant. Deze kaders zijn gebruikt voor deze Omgevingsvisie. Andere plannen worden na vaststelling van de Omgevingsvisie Barneveld centrum verder uitgewerkt zoals het “Bestemmingsplan Barneveld-Centrum 2018” en het Parkeerplan.

De Omgevingswet dient ook een maatschappelijk doel (art. 1.3 Ow). Dit werken we uit middels een afwegingskader, gebaseerd op de VNG “praktijkproef afwegingskader Omgevingswet”.

Daarin worden 12 thema's onderscheiden, die goed aansluiten bij de terminologie van de Omgevingswet en het decentrale omgevingsbeleid. Samen bieden zij een brede en veelzijdige beschrijving van de leefomgeving. Het betreft een aantal op de leefomgeving gerichte hoofdthema's.

TRENDS

Ten aanzien van wonen is al langer een trend ingezet van een toename van het aantal inwoners.

In 2016 had Barneveld 55.000 inwoners, eind 2020 waren dat er 60.000. Dat is een toename van gemiddeld 1000 inwoners per jaar. Extrapolatie van deze groei betekent dat Barneveld in 2030 zo'n 70.000 inwoners telt en in 2040 zelfs 80.000. In de hoofdlijnennotitie worden drie scenario's beschreven waarbij Barneveld bij een versnelde woningbouwproductie zelfs tot 90.000 inwoners zou kunnen groeien. Voor een deel ontstaat de groei ook door een tekort aan (betaalbare) woningen in de Randstad en een aantrekkelijk woonklimaat in Barneveld en omgeving, zo blijkt uit recent onderzoek)). Demografisch is het vooral een sterke groei van de groep ouderen (65 plussers) zichtbaar. Het aandeel 1- en 2-persoonshuishoudens is nu al groot (63%) maar zal door de groep ouderen nog verder toenemen.

Behalve een groei van de groep ouderen neemt de bevolking ook toe omdat Barneveld een overloopfunctie heeft voor de Randstad. Het aantal woningen is in de afgelopen jaren toegenomen met gemiddeld 500 woningen per jaar. Dit betekent een toename van 10.000 woningen tot 2040.

TRENDS

Door corona is digitalisering en werken op afstand toegenomen. Ook na corona is de verwachting dat men meer thuis blijft werken. Dit leidt tot:

- Minder behoefte aan kantoorruimte;
- minder mobiliteit en dus minder druk op wegennet en uitbreiding;
- een grotere druk op de woningmarkt buiten de Randstad (betaalbaar en meer ruimte in en rond huis).

Toenemende digitalisering en online verkopen leidt tot:

- Meer e-commerce distributie en een verdere afname van het aantal winkels;
- in plaats van een "place to buy" wordt het centrum "a place to be".

Bewustwording van potentieel gezondheidsrisico door de wijze waarop wij met dieren en consumptie daarvan omgaan. De agrarische sector maakt een transitie door die leidt tot andere vormen van landbouw: biologisch en duurzamer.

- Dit vraagt meer ruimte ondanks dat er ook bedrijven zullen verdwijnen;
- het landschap wordt gevarieerder en aantrekkelijker;
- afname toeleverende industrie (veevoer).

Consumenten consumeren bewuster:

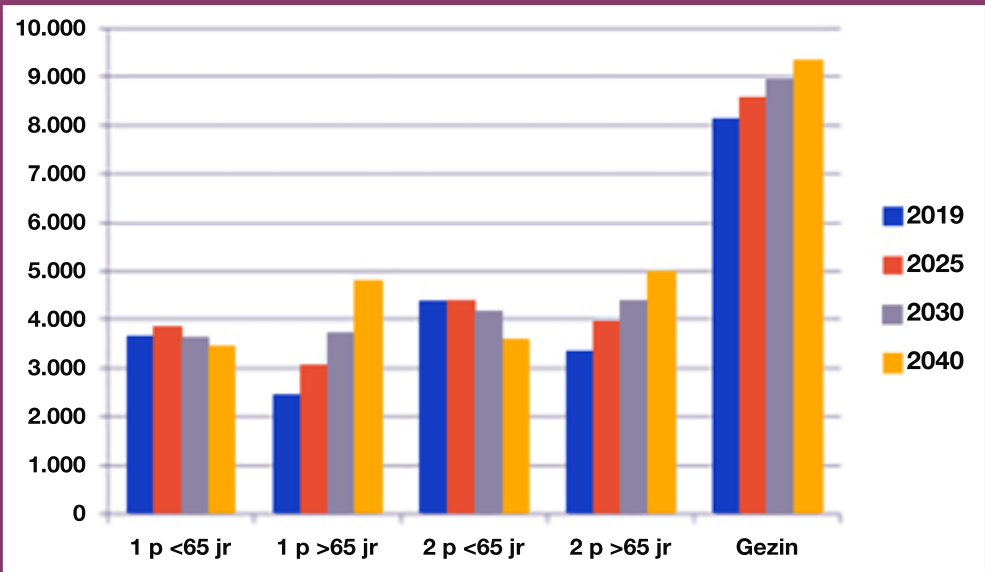
- Meer vraag naar biologische en streekelijke producten.

De pandemie en geopolitieke ontwikkelingen leiden tot versnelde, forse investeringen in de energietransitie als onderdeel van herstelprogramma's. Dit leidt tot:

- Meer vraag naar ruimte op het platteland en in stedelijk gebied voor opwek en opslag van energie;
- elektrificatie van vervoer en de daarvoor benodigde oplaadinfrastructuur;
- een verschuiving van autobezit naar autodelen.

Het effect van deze groei is dat daarmee het draagvlak voor de detailhandel en horeca in centrum zal toenemen.

De behoefte aan nieuwe woningen is groot, maar door de toename van ouderen zal de behoefte aan woningen voor hen in het centrum nog verder toenemen. Meer bewoners en bezoekers vergroot de druk op de infrastructuur en de parkeerbehoefte in het centrum. De behoefte aan meer en beter openbaar vervoer wordt groter. De behoefte aan woningen vertaalt zich ook in steeds meer plannen voor verdichting van het centrum. Dit heeft invloed op de uitstraling en de karakteristiek van het centrum van Barneveld. Kan Barneveld nog wel het Veluwe dorp blijven?

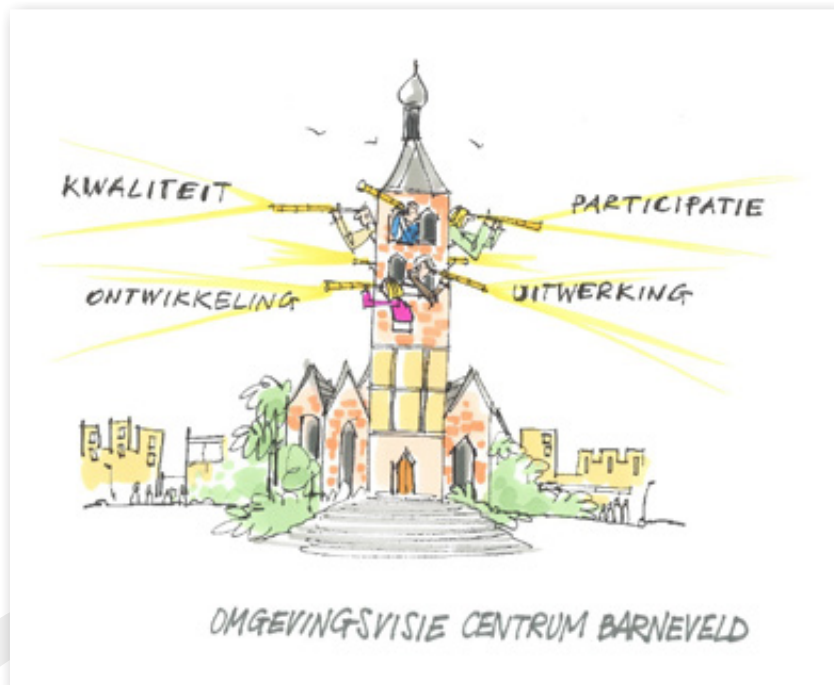
Afb.5: Ontwikkeling huishoudens naar leeftijd en gezinssamenstelling, gemeente Barneveld 2019 tm 2040 | Bron: ABF Primos 2019

CONCLUSIE

Barneveld is een snelgroeiende gemeente in de Gelderse Vallei. Barneveld is onderdeel van de Regio FoodValley en de regio Amersfoort en heeft een toonaangevende bedrijvigheid op het gebied van pluimveehouderij. Het Poultry Expertise Centre, gevestigd in Barneveld, is een samenwerkingsverband van bedrijven, overheid en kennisinstellingen werkzaam in of betrokken bij de pluimvee sector. Het PEC stimuleert een groeiend internationaal georiënteerde bedrijvigheid. De vraag dringt zich dan ook op of Barneveld nog wel het Veluws dorp kan blijven of dat het inmiddels uitgroeit tot een kleine provinciestad. Hoe zorgen we dat Barneveld vitaal blijft? Toekomstbestendig met een duurzame en gezonde ontwikkeling. Groei en fors meer woningen is onvermijdelijk, gelet op de grote behoefte. Maar dan wel met behoud en versterking van de huidige identiteit en sfeer. Versterking bijvoorbeeld van het statige, groene karakter van weleer kan door strategisch geplaatste bomen en dorps- en ontmoetingsbomen terug te brengen.

Het centrum is een geweldige plek voor winkelen, wonen en vertier. Maar het winkelen zal minder worden. Het centrum zal zich moeten ontwikkelen van niet alleen een “place to buy”, maar vooral ook een “place to be”.

Dit beeld werd nadrukkelijk bevestigd in de dialoog met betrokkenen. Barneveld kan doorgroeien, met meer ruimte voor wonen in het centrum, niet te veel beperkingen ten aanzien van bouwen. Maar ook een groener centrum, zelfs als dit ten koste gaat van verspreide kleinere parkeerplekken in het centrum.

DOELEN

Het doel van deze Omgevingsvisie is dat initiatieven en ontwikkelingen bijdragen aan een betere kwaliteit van de leefomgeving. Initiatieven zijn afgewogen en beoordeeld of ze in positieve zin bijdragen aan verbetering van de leefomgeving.

Voor een afweging van initiatieven waar het de mensen zelf betreft kan worden verwezen naar het Beleidsplan Sociaal Domein. Het eerder beschreven afwegingskader, het SDG kompas van de VNG, is voor Barneveld centrum naar de lokale context uitgewerkt als volgt.

DE DOELEN VAN DE OMGEVINGSVISIE BARNEVELD CENTRUM

Ontwikkelingen en initiatieven zullen bijdragen aan:

1. EEN GEZONDE EN VEILIGE INRICHTING VAN DE LEEFOMGEVING

- We stimuleren tot bewegen: door de openbare ruimte aantrekkelijker te maken voor wandelaars en fietsers, door het aanleggen van aantrekkelijke routes (groene ommetjes) en door mogelijkheden voor spelen en sport te creëren in de openbare ruimte door fietsen aantrekkelijker te maken;
- Barneveld was een groen dorp, maar is in de loop der tijd behoorlijk versteend. Meer bomen en beplanting dragen bij aan het verminderen van “hittestress” in het centrum.

2. INCLUSIEVE WOONOMGEVING EN TOEGANKELIJKE VOORZIENINGEN

- Zoveel mogelijk binnenstedelijk wonen nabij voorzieningen (winkelhart) en mobiliteitsknooppunten (station Barneveld centrum);
- Voldoende aanbod aan passende woonruimte (met aandacht voor sociaal en middelduur);
- Een openbare ruimte waarin rekening wordt gehouden met de vele ouderen, maar ook aantrekkelijk is voor gezinnen.

3. EEN DUURZAME EN VEILIGE MOBILITEIT VOOR IEDEREEN

- Door efficiënt om te gaan met de toenemende vraag naar mobiliteit, bijvoorbeeld door het beter benutten van het openbaar vervoer;
- Door het beter benutten van het bestaande wegennet;
- Mogelijkheid bieden voor een goede laadinfrastructuur en autodelen;
- Door meer ruimte en veiligheid te bieden aan de fietser en voetganger.

4. EEN WAARDEVOLLE LEEFOMGEVING EN AANTREKKELIJK VESTIGINGSKLIMAAT

- Koestering van erfgoed en cultuur;
- Versterking van de historische structuur van het dorp;
- Versterking van het groene karakter van het dorp Barneveld;
- Bescherming van aardkundige en archeologische waarden of deze zichtbaar te maken bij nieuwe ontwikkelingen.

5. DE WEERBAARHEID TEGEN KLIMAATVERANDERING EN RAMPEN

- Door het stimuleren van groene daken die hemelwater afvoer bufferen;
- Hemelwater van daken en de openbare ruimte koppelen we zoveel mogelijk af van de riolering en laten we infiltreren in de bodem. Dit draagt bij aan het verminderen van verdroging en draagt bij aan het bufferen van extreme neerslagsituaties;
- Het watersysteem (bijvoorbeeld de Kleine Barneveldse Beek) maken we zoveel mogelijk zichtbaar en toegankelijk voor afkoppeling van hemelwater;
- Daar waar mogelijk richten we het watersysteem natuurlijk in, wat bijdraagt aan een betere buffering (vermindert overlast) en betere kwaliteit van het oppervlaktewater.

6. SCHONE ENERGIE VOOR IEDEREEN EN HET TEGENGAAN KLIMAATVERANDERING

- Het begint met energie besparen, door goede isolatie bijvoorbeeld of door restwarmte te benutten voor verwarming;
- In het centrum is beperkte ruimte voor duurzame energie en daarom zullen de mogelijkheden ter plaatse zoveel mogelijk benut worden voor opwekken en opslag van energie. Dan gaat het om ondergrondse oplossingen (bodem en grondwater) en op daken;
- Maar voor het centrum blijft het buitengebied nodig voor het opwekken van duurzame energie (bijvoorbeeld zon en wind) in centrum.

7. DUURZAME WERKGELEGENHEID VOOR IEDEREEN;

- Ruimte voor ondernemen is belangrijk voor de lokale economie;
- Een levensvatbare detailhandel en mkb in het centrum;
- Een aantrekkelijk centrum met horeca, activiteiten en duurzame evenementen.

8. EEN CIRCULAIRE ECONOMIE EN DUURZAME INFRASTRUCTUUR

- Met ruimte om aantrekkelijk te wonen en te werken;
- Waarin ruimte is voor het benutten en ontwikkelen van economische kracht;
- Duurzame economie met passend aanbod aan winkels en andere voorzieningen.

9. EEN DUURZAME LANDBOUW & GEZOND VOEDSEL

- Door onze eigen identiteit nog beter te vermarkten met streekeigen en gezonde producten in het assortiment.

10. GEZONDE ECOSYSTEMEN EN BIODIVERSITEIT

- Natuurinclusief en circulair bouwen;
- Robuuste groene structuren te ontwikkelen;
- Het vergroenen van openbare ruimte en gebouwen, bijvoorbeeld groene gevels en groene daken;
- Biodiversiteit te stimuleren en te integreren in ruimtelijke ontwikkelingen.

11. SCHOON WATER EN EEN DUURZAME DRINKWATERVOORZIENING

- Meer infiltratie van regenwater en afkoppeling van hemelwater.

12. EEN GEZONDE LEEFOMGEVING MET GOEDE MILIEUKWALITEIT

- We stimuleren een gezonde leefomgeving: door het verbeteren van de luchtkwaliteit en door het verminderen van overlast door geluid, geur en licht;
- Reststoffen beperken we zoveel mogelijk door hergebruik te stimuleren.

Ontwikkelingen zijn goed als ze ook recht doen aan de bestaande kwaliteiten of het karakter juist versterken. Maar hoe doe je dat? Het is daarbij goed om te bepalen wat de bestaande kwaliteiten zijn, en hoe Barneveld zich zal ontwikkelen tot 2035. Vanuit dit vergezicht wordt de koers voor deze Omgevingsvisie voor Barneveld centrum bepaald.

4 VISIE

ECONOMISCHE KRACHT: HET CENTRUM IS BELANGRIJK VOOR DE ECONOMIE

WINKELLEN

SITUATIE

De winkelfunctie is de economische kurk van het centrum. Met ruim 125 winkels op het gebied van mode, lifestyle en wonen heeft Barneveld een uitgebreid winkelaanbod. Barneveld kent een gevarieerd winkelaanbod met veel speciaalzaken. Barneveld heeft een compact kernwinkelgebied in het historisch centrum. Op het Raadhuisplein is de winkelfunctie zwakker. Ondanks een toename van kopen via internet of aantrekkingskracht van grote steden heeft Barneveld relatief weinig leegstand. De winkelfunctie neemt naar verwachting verder af. Daarvoor in de plaats komen vooral verzoeken voor transformatie naar wonen. De consument wil meer dan alleen winkelen. De consument wil iets beleven: verblijven, ontmoeten, verrast en vermaakt worden.

AFWEGING

De detailhandel is belangrijk voor de lokale economie en draagt bij aan de economische kracht van Barneveld en de leefbaarheid van ons dorp. Onze ambitie is om de regionale positie van het centrum in ieder geval te behouden, maar liever nog te versterken. Een vitale middenstand versterkt het vestigingsklimaat en een duurzame werkgelegenheid. We hebben het dan over een hoge kwaliteit en bij voorkeur onderscheidend winkelaanbod. De nadruk ligt op kwaliteit en niet op kwantiteit.

Langstraat

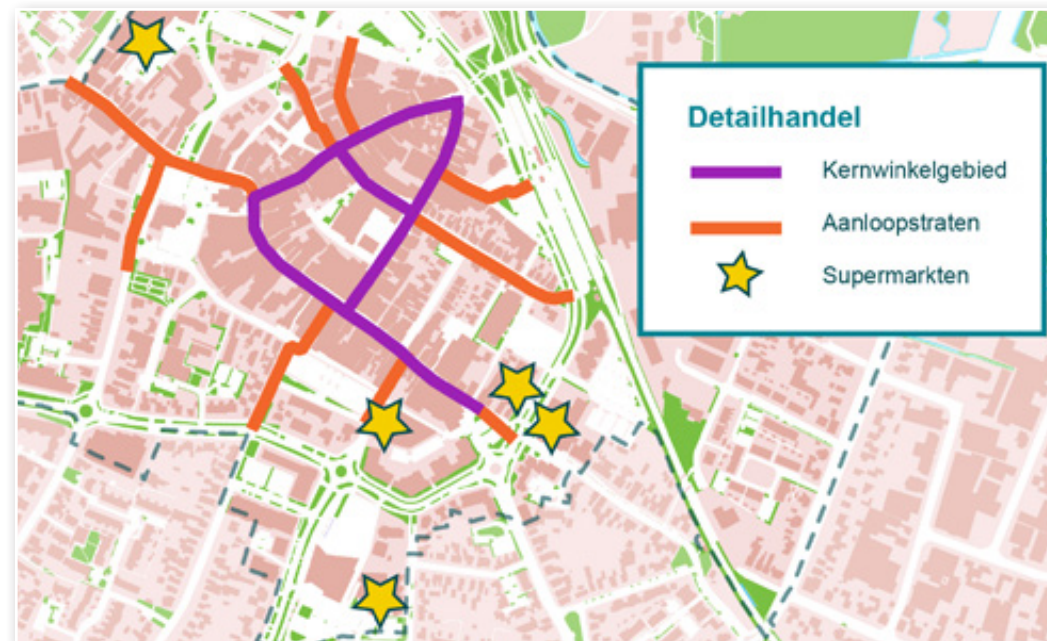
VISIE DETAILHANDEL

- Concentratie van detailhandel in het kernwinkelgebied en hier geen wonen op begane grond;
- Buiten het kernwinkelgebied kunnen winkels transformeren naar wonen;
- Aanloopstraten worden aantrekkelijke (groene) toegangen naar het kernwinkelgebied.

Een concentratie van een vitale middenstand, in het kernwinkelgebied versterkt de aantrekkingskracht van het centrum. Wonen op de begane grond sluiten we hier uit.

Daar waar winkels vrijkomen buiten het kernwinkelgebied zetten we in op functieverandering. Juist de aanloopstraten lenen zich voor een breder functiepalet of wonen. Wonen kan, in het kernwinkelgebied boven winkels, in de aanloopstraten ook op de begane grond. De aanloopstraten zijn de entrees naar het kernwinkelgebied. Ze verbinden de parkeervelden aan de centrumring, station Barneveld centrum en de fietsroutes vanuit de omliggende wijken met het kernwinkelgebied. De aanloopstraten geven we een grotere rol in het vergroenen van het centrum. Groene aanloopstraten zijn een aantrekkelijke geleiding naar het centrum. Het Raadhuisplein, maakt wel onderdeel van uit van het kernwinkelgebied, maar we willen hier vooral de verblijfskwaliteit verbeteren en zetten hier in op versterking van horeca.

De supermarkten aan de rand van het centrum zijn trekkers en versterken daarmee ook het bezoek aan het kernwinkelgebied

Afb 6 Detailhandel

in het centrum. De ligging van supermarkten op de kop van aanloopstraten is dus ook belangrijk voor de levensvatbaarheid van het centrum. Omgekeerd versterkt de aanwezigheid van supermarkten en de vele winkels voor dagelijkse boodschappen ook de aantrekkelijkheid van het centrum om te wonen.

MAATREGELEN

Het planologisch kader zal moeten worden afgestemd op deze functionele koers, daarbij rekening houdend met de ruimtelijke kwaliteit van het centrum. Er wordt onderscheid gemaakt naar functionaliteit en waar gewoond kan worden. Een duidelijk onderscheid in bestemming zal de differentiatie in functie sturen. In de aanloopstraten zijn meer mogelijkheden voor verbreding van functies en minder op detailhandel.

HORECA

SITUATIE

Horeca zit in Barneveld verspreid. Horeca is gemiddeld vertegenwoordigd in het centrum, en dan vooral daghoreca. Cafés zijn nu min of meer geclusterd aan de Nieuwe Markt, maar volgens het huidige bestemmingsplan kan een café zich in het hele centrum vestigen en via een ontheffing verlenging van het sluitingsuur tot 3.00 uur krijgen. Koninklijke Horeca Nederland, afdeling Barneveld heeft een verzoek ingediend om minder horecabestemmingen toe te laten. Volgens hen is er momenteel te veel horeca in Barneveld.

Afb 7 concentratie horeca

AFWEGING

In de vrijetijdsbeleving van Nederlanders is horeca steeds belangrijker geworden. Het vergroot de aantrekkelijkheid van het centrum voor bezoekers en heeft economische waarde. Tegelijkertijd kan (avond) horeca ook een inbreuk leveren op een gezonde en veilige leefomgeving, bijvoorbeeld door alcoholgebruik/overlast. Voor een aantrekkelijk en levendig centrum willen we bestaande horeca de ruimte geven, maar niet overal. We kiezen voor bestaande concentratiepunten.

VISIE HORECA

- In het kernwinkelgebied ligt de focus vooral op daghoreca,
- Avondhoreca concentreren we in de omgeving Schaepsmarkt, het Raadhuisplein en het Torenplein,
- Villa 29 waarderen we op voor jongeren, met daarbij rekening houdend met de omgeving

Ruimte geven betekent vooral een kwaliteitsverbetering van de bestaande horeca en uitbreiding van specifieke vormen van horeca alleen op geconcentreerde plekken. Het doel is geen extra cafés, maar bijvoorbeeld wel restaurants of een hotel. Restaurants en hotels versterken de economische kracht van Barneveld en leveren over het algemeen minder hinder op voor de omgeving.

Uitbreiding met deze vormen van horeca kan op bepaalde plekken in het centrum de levendigheid juist versterken, zoals op het Raadhuisplein, het Torenplein en de omgeving

Schaepsmarkt. Aan het Torenplein en Raadhuisplein zal wel meer aandacht aan de verblijfskwaliteit besteed moeten worden. Door meer groen in combinatie met kunst in de openbare ruimte. Daarmee kunnen het Torenplein en het Raadhuisplein juist bijdragen in het versterken van het centrum als “place-to-be”. De omgeving Schaepsmarkt, met uitlopers naar het station en naar de Kapteijnstraat, bevat momenteel al relatief veel horeca. Deze drie concentratiegebieden zijn een geschikte plek voor horeca, eventueel met terras.

In het kernwinkelgebied zien we vooral daghoreca, met openingstijden die ongeveer gelijk lopen met de winkelopeningstijden. Afhaalhoreca, die vaak overdag niet geopend zijn, willen we daarom niet in het kernwinkelgebied.

We willen de kans benutten om jongeren uit Barneveld beter te binden. Nu kunnen ze in de avonden nauwelijks in de eigen gemeente terecht kunnen. De situatie verbetert voor hen als het jongerencentrum Villa 29 wordt opgewaardeerd en aantrekkelijk gemaakt voor alle jongeren.

MAATREGELEN

Voor alle vormen van horeca is wel aandacht nodig om overlast en leefbaarheidsproblemen te voorkomen. Want in het centrum wordt in toenemende mate gewoond. Bovenstaande visie vraagt om een goede uitwerking, samen met betrokkenen. Horecabeleid en goede afspraken met de ondernemers zijn nodig om de kwaliteit van de leefomgeving te waarborgen, welke in de exploitatievergunning worden vastgelegd.

Raadhuisplein

EVENTEMENTEN

SITUATIE

Barneveld kent een evenementenbeleid. Daarin staan veel zaken opgenomen om evenementen te reguleren en overlast voor de omgeving zoveel mogelijk te voorkomen. Evenementen versterken de verblijfs- en belevingsfunctie van het centrum, voor eigen bewoners, regiobewoners en toeristische bezoekers. Barneveld kent een aantal evenementen, waarvan Ballonfiësta en de Oud Veluwe Markten de bekendste zijn. De evenementen van Barneveld worden beoordeeld met een 7,1 (Regionaal Koopstromenonderzoek). Dat kan beter.

AFWEGING

Evenementen kunnen bijdragen aan de economische kracht van Barneveld. Er is ruimte voor verbetering. Dat kan door een beter op de doelgroep (de eigen bewoners en toeristen) afgestemd evenementenaanbod. En bij voorkeur leveren de evenementen ook profijt op voor bestaande ondernemers.

VISIE EVENEMENTEN

- De focus ligt meer op een kwaliteitsverbetering van evenementen dan op meer evenementen;
- Evenementen worden duurzaam met aandacht voor gezonde voeding.

Barneveld kan zich meer profileren met evenementen. Als onderdeel van de FoodValley zou gezond voedsel en duurzame landbouw een logisch thema kunnen zijn. Dit kan misschien aanleiding zijn voor een herintroductie van Preuvenement en Herbergiers Feest. Evenementen in het centrum staan ten dienste van de ondernemers hier, andere evenementen worden buiten het centrum georganiseerd. Voor bestaande evenementen zetten we in op kwaliteitsverbetering van de evenementen zelf en duurzamer. Nieuwe en bestaande evenementen vragen meer aandacht voor bijvoorbeeld beperking van energieverbruik, het gebruik van duurzame energie, het aanbieden van gezond voedsel, betere scheiding van afval en het stimuleren en faciliteren dat bezoekers op duurzame wijze naar het evenement (kunnen) komen. Het is belangrijk om overlast te voorkomen en een gezonde en leefbare omgeving te waarborgen.

MAATREGELEN

Een goede economische profilering - het type evenement, dat past bij Barneveld en haar ondernemers, en de spin-off die wordt beoogd - ontbreekt. Toevoeging van het economisch profiel is gewenst. Verbetering van het economisch profiel zal samen met de culturele sector, ondernemers en de bewoners worden opgepakt. Naast de algemene voorwaarden om overlast voor de omgeving te voorkomen en de gezondheid en veiligheid te waarborgen zullen voor het aspect duurzaamheid aanvullende eisen worden gesteld. In het evenementenbeleid is spreiding van de evenementenlocaties opgenomen om overlast zoveel mogelijk te spreiden.

KUNST EN CULTUUR

SITUATIE

Barneveld heeft een goede culturele infrastructuur. Barneveld heeft direct grenzend aan het centrum het Theaterplein 1, waar het Schaffelaartheater, de Muziekschool Barneveld en muziekvereniging De Harmonie gehuisvest zijn. Middenin het centrum bevinden zich de bibliotheek Barneveld, met een open inlooph functie, en museum Nairac, waar de gemeentelijke erfgoedcollectie wordt tentoongesteld. Ook vinden veel activiteiten plaats in Spoor 3.

AFWEGING

Kunst en cultuur is van waarde voor een gunstig vestigingsklimaat. Goede en goed bereikbare (loop- en fietsafstand) cultuurvoorzieningen trekken jonge gezinnen naar de gemeente (als tegenhanger tegen vergrijzing). Kunst en cultuur hebben economisch toegevoegde waarde. Het vergroot de aantrekkelijkheid van het centrum. Het biedt een kwalitatief hoogwaardige vrijetijdsbesteding. Goede culturele voorzieningen trekken dagjesmensen.

VISIE KUNST EN CULTUUR

Kunst en cultuur zijn een belangrijk middel om de verblijfskwaliteit te vergroten.

Kunst en cultuur kunnen een laagdrempelige manier zijn om leegstand van (winkel)panden aan te pakken, bijvoorbeeld door pop-up van open ateliers en optredens van de muziekschool. Cultuur is ook een manier om erfgoed op de kaart te zetten.

Daarbij valt te denken aan cultuur en kunst in de openbare ruimte, cultuurroutes, Barnevelds erfgoedbehoud, het (letterlijk) verbeelden van de historie van Barneveld. Het is een manier om de aantrekkelijkheid van het Torenplein en Raadhuisplein te vergroten. Een verplaatsing van het monument van burgemeester Nairac naar een prominentere plek, in combinatie met een vergroening- zo mogelijk in de buurt van de Nairacstraat- is een kans om de verblijfskwaliteit van het centrum te vergroten. Cultuur heeft ook een belangrijke sociale waarde. Cultuur brengt mensen samen, zorgt voor reuring, verbetert de kwaliteit van leven, brengt maatschappelijke thema's aan het licht, zorgt voor inclusie en samenwerking, verbindt, verrijkt en verwondert.

Schaapherder met vier schapen, Joop Hekman

LEEFBAAR EN VITAAL BARNEVELD

HET CENTRUM IS AANTREKKELIJK OM TE WONEN

SITUATIE

In het centrum wonen veelal alleenstaanden, ouderen en jongeren. In het algemeen is er veel behoefte aan woningen. Tot 2040 blijft het aantal inwoners en huishoudens in de gemeente Barneveld groeien en is er behoefte aan nieuwe woningen.

AFWEGING

De centrale ligging dicht bij voorzieningen en openbaar vervoer maakt het centrum een aantrekkelijk woongebied. Het is een prima plek voor uitbreiding met woningen. Voorzien in meer woningen in het centrum vermindert de druk op het buitengebied door uitbreiding. Wonen kan een goede invulling zijn voor vrijkomende winkels of wonen boven winkels. Uitbreiding van wonen in het centrum vergroot het draagvlak voor de voorzieningen. Het centrumgebied, boven en tussen winkels leent zich met name voor wonen voor jongeren en ouderen. Voor ouderen is de rand van het centrum, bijvoorbeeld in de buurt van de supermarkten, aantrekkelijk vanwege de goede bereikbaarheid van de primaire levensbehoeften.

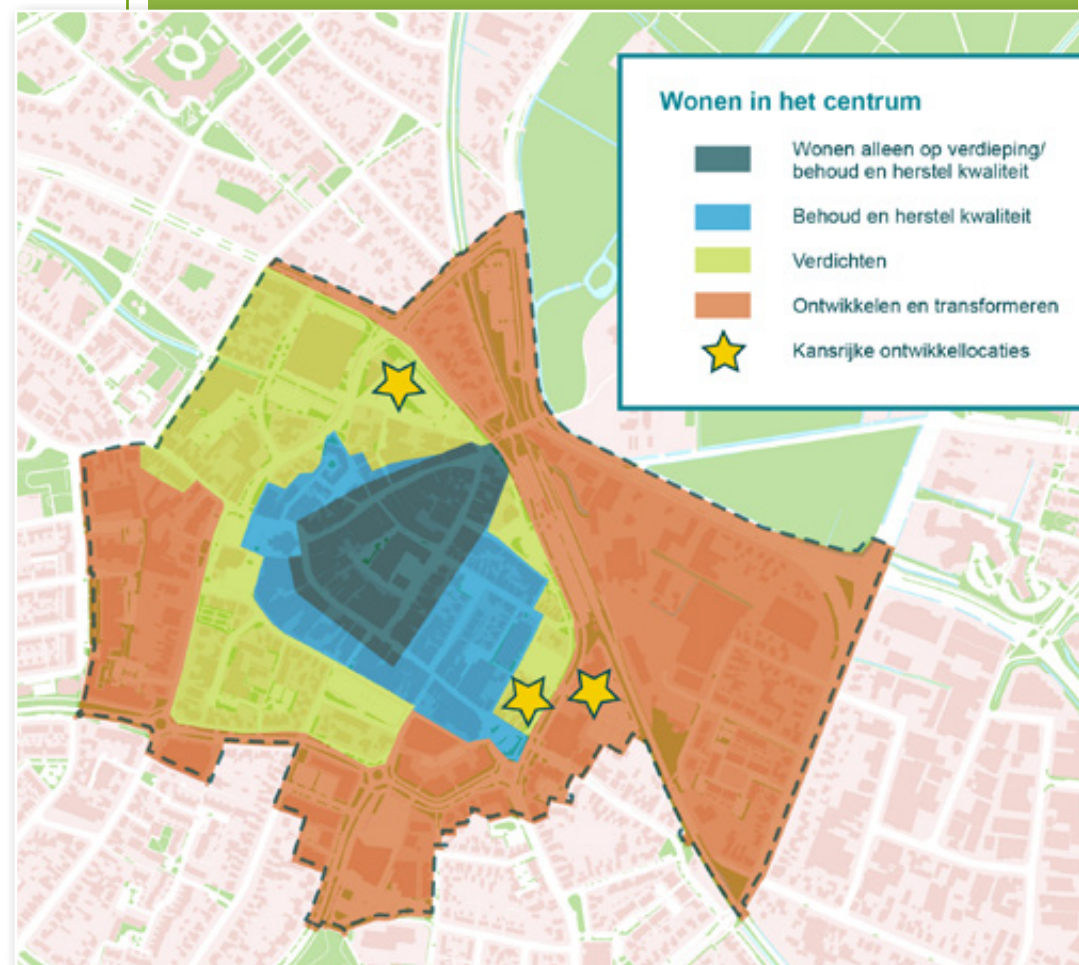
VISIE WONEN

Een aantal plekken in het centrum leent zich voor verdichting met woningen.

Wonen in het centrum wordt gestimuleerd. In het kernwinkelgebied boven winkels, in aanloop-straten ook op begane grond.

Wel zal de toevoeging van woningen moeten bijdragen aan de kwaliteit van Barneveld, of op sommige plaatsen de kwaliteit moeten verbeteren. In het oude centrum is het behoud en herstel van de kwaliteit van belang.

Afb 8 wonen in het centrum

Op andere plaatsen kan meer ruimte worden geboden aan ontwikkeling van woningen. Met name rondom de pleinen (Torenplein, Gowthorpeplein) en rondom de Albert Heijn en Versstraat is een hogere bebouwing en een grotere dichtheid denkbaar. Voorwaarde is altijd dat de uitstraling passend moet blijven in zijn omgeving. Er zijn ook enkele plekken aan de rand van het centrum die zich uitermate goed lenen voor een versterking van de woonfunctie door inbreiding of transformatie van bestaande bebouwing. Hierbij is te denken aan de omgeving rond het station (zowel ten westen als ten oosten van het spoor). Hier is ruimte voor een variëteit aan woningen: appartementen boven winkels, onzelfstandige woonruimten, maar ook volledige woongebouwen met appartementen en ook stadswoningen om zo een gevarieerd aanbod in verschillende prijsklassen aan te bieden en voor verschillende huishoudensvormen. Stationslocaties lenen zich ook voor kantoren, al dan niet in combinatie met wonen. Voorts is het belangrijk dat er aandacht bestaat voor natuurinclusief bouwen, vergroening, energiebesparing en het benutten van mogelijkheden voor het opwekken en opslaan van duurzame energie.

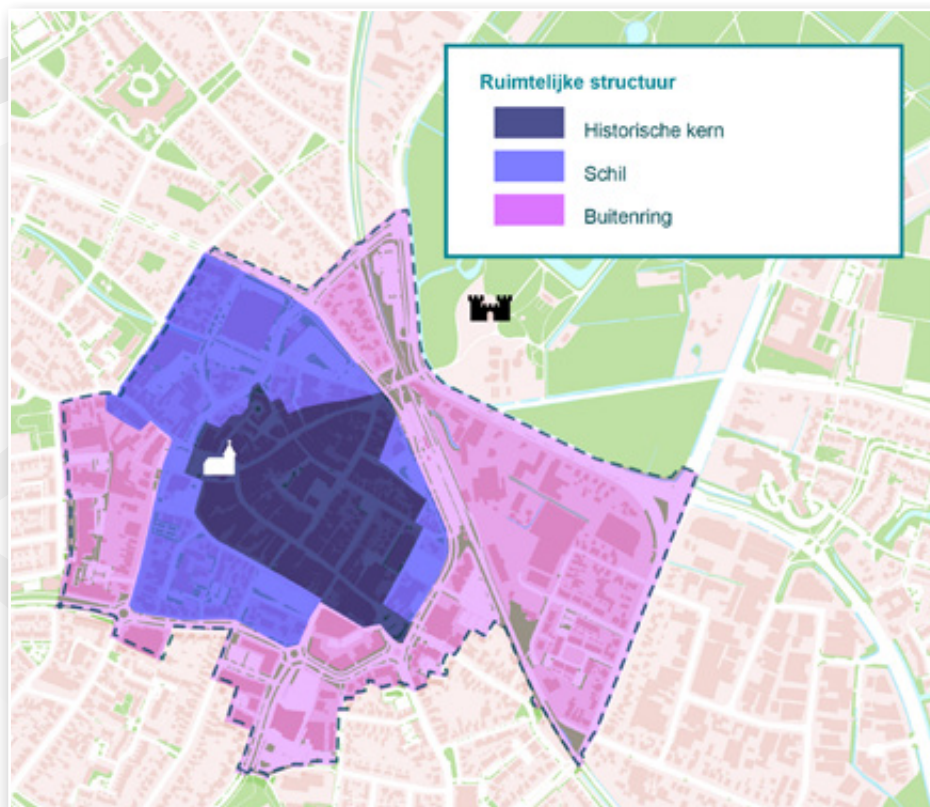
MAATREGELEN

Een goede uitwerking van deze visie is wenselijk om bestaande kwaliteiten te behouden en nieuwe kwaliteiten te kunnen ontwikkelen die passend zijn voor de karakteristiek van Barneveld. Ruimte voor ontwikkeling is er, mits dit bijdraagt aan versterking van de ruimtelijke kwaliteit en een gezond en veilig centrum. Het bestaande woonbeleid geeft hiervoor de spelregels.

BARNEVELD GROEIT, MAAR MET BEHOUD VAN RUIMTELIJKE KWALITEIT

SITUATIE

Het oude centrum kenmerkt zich door zijn kleinschaligheid en fijnkorreligheid. Het centrum is qua ruimtelijke structuur te verdelen in een drie gebieden met elk een eigen herkenbare karakteristiek.

Afb. 9 ruimtelijke karakteristiek

1

DE HISTORISCHE KERN In de kern is de historische structuur goed herkenbaar. Deze kenmerkt zich door de fijnmazige bebouwingsstructuur met stegen en doorkijken en gesloten straatwanden met “individuele panden” die direct aan de straat staan. Over het algemeen is de bebouwing opgebouwd uit twee bouwlagen met kap. Het vormt een schakering van daken, dat als karakteristiek, te beschouwen is. Solitaire bomen waren van oudsher karakteristiek. Grootschalige ingrepen vormen hier een uitzondering. In de winkelstraten, en dan met name bij panden met etalages en/of luifels, ontbreekt vaak de visuele eenheid tussen onderlaag en bovenverdiepingen, Dat is jammer, het verstoort het historische karakter.

2

HET GEBIED RONDOM DE HISTORISCHE KERN kent veel meer variatie in korrelgrootte van de bebouwing. Het kleinschalige karakter en een onderlinge samenhang van bebouwing ontbreekt veelal. De bebouwing vormt een minder gesloten wand dan in de historische kern. Grotere openingen tussen de bebouwing, soms nog met beeldbepalende bomen en sprongen in de rooilijn, komen hier vaak voor. Ze zijn karakteristiek voor dit deel van het centrum.

3

DE BUITENRING is over het algemeen minder oud en kenmerkt zich door soms grootschalige bebouwing, zoals bijvoorbeeld de Bijeborg en de bedrijfsbebouwing ten oosten van het station, afgewisseld met kleinschalige bebouwing van woningen. Door de buitenring gaan herkenbare historische patronen zoals bijvoorbeeld de Amersfoortsestraat (zie ook de Cultuurhistorische Waardenkaart).

AFWEGING

Het centrum is aantrekkelijk als verblijfs- en woongebied door zijn ruimtelijke kwaliteit. Om de karakteristiek te behouden vragen ontwikkelingen in het centrum om maatwerk. Hoe kan het centrum zijn ruimtelijke kwaliteit behouden, of beter nog hoe kan er kwaliteit ontwikkeld worden die recht doet aan de identiteit van Barneveld.

We hanteren hiervoor een gebiedsgewijze benadering, waarbij in de oude structuur de bestaande maatvoering en kwaliteit bepalend is en in de nieuwere delen van het centrum meer ruimte aan ontwikkeling en transformatie geboden kan worden.

Karakteristiek pand

Ondanks maat, toch passend

Past goed in omgeving

Detoneert in context

Of een pand "past" in zijn omgeving is afhankelijk van de combinatie maat en uitstraling/architectuur.

VISIE BEHOUD RUIMTELIJKE KWALITEIT

Alle ontwikkelingen dragen bij aan het behoud, herstel of versterking van de ruimtelijke kwaliteit;

Ontwikkelingen in de historische kern sluiten aan bij en passen in de maatvoering van de historische bebouwing.

Historische kern

Het behoud van de karakteristieke bebouwing (monumenten, beeldbepalende bebouwing en karakteristieke bomen), het samenspel van bebouwing en open ruimten (kerk en plein) staat voorop. In de historische kern blijft de maatvoering en karakteristiek van de bestaande bebouwing maatgevend. Monumenten zijn beschermd en karakteristieke bebouwing blijft behouden. Herontwikkeling van niet karakteristieke bebouwing vindt plaats in deze historische context. Niet zozeer door historiserend te bouwen maar wel door rekening te houden met maatvoering, schaal, kapvormen en detaillering.

Ruimtelijke ontwikkeling rondom de historische structuur is maatwerk en moet passen in de bestaande ruimtelijke karakteristiek van de omringende omgeving. Het vergroenen van het centrum, met grote solitaire bomen op markante plekken, draagt bij aan de karakteristiek van het centrum en het van oudsher statige karakter. Transformatie en toevoegingen zijn mogelijk, mits passend in de historische fijnmazige structuur. Dit betekent: individuele panden van wisselende breedte met een eigen identiteit. Belangrijk is ook de zogenaamde "verticale gevelgeleding". Hiermee wordt bedoeld dat de gevel één geheel is in beeld en uitstraling.

De begane grond en de daarboven gelegen bouwlagen vormen één geheel en wordt niet onderbroken door brede reclame of afwijkende puien op de begane grond. Bij ontwikkelingen en aanpassingen aan bebouwing, waar deze geveleenheid ontbreekt door puien en luifels, wordt de karakteristiek weer opnieuw teruggebracht. Reclame wordt opgenomen in de gevel.

Schil rondom de kern

Een goede ruimtelijke en functionele aansluiting op de bestaande omgeving is gewenst. Verdichting is ook hier maatwerk. Daarbij wordt rekening gehouden met de karakteristiek van dit gebied: een grovere korrelmaat met daartussen grotere open ruimtes, bij voorkeur met een groene invulling. Bebouwingsmaat en hoogte verhouden zich tot de omgeving. Hier kan plaatselijk wat hoger gebouwd worden, mits goed ingepast in de ruimtelijke structuur.

Sommige plekken lenen zich juist voor intensivering, bijvoorbeeld de omgeving van Albert Heijn en de Versstraat. Het straatprofiel van de centrumring geeft voldoende “lucht en ruimte” voor het toevoegen van woningbouw en meer bouwmassa.

De buitenring

Ontwikkeling en transformatie, ook in dit gebied, blijft maatwerk om een goede ruimtelijke en functionele aansluiting op de bestaande omgeving te behouden. Belangrijke zichtlijnen en oriëntatiepunten blijven behouden, met name de zichtlijnen in de historische driehoek. Behoud van

karakteristieke gevels, de kleinschaligheid, het individuele karakter van panden en groenstructuren is belangrijk. Voor de karakteristieke historische patronen (afb 3) geldt dat bij transformatie dat de oorspronkelijke structuur en gevelgeleding teruggebracht wordt, met respectering voor of versterking van groenstructuren.

Sommige plaatsen lenen zich wel voor hogere bebouwing, bijvoorbeeld ten oosten van het station. Dit biedt een kans om hier een aantrekkelijk aanzicht en entree (“smoel”) van Barneveld te maken. Dit vraagt echter wel om maatwerk en een om een goede inpassing in de omgeving, zowel ten opzichte van het centrum als landgoed De Schaffelaar. Het ontwikkelen en versterken van de ruimtelijke karakteristiek staat voorop.

MAATREGELEN

De planologische regeling zal beter moeten aansluiten op de gewenste karakteristiek en waarden. De welstandsnota vormt een belangrijk kader. Een actualisatie van dit plan, in combinatie met de notitie cultuurhistorisch beleid, maakt dat het daarna voorlopig kan dienen als leidraad voor ontwikkelingen in het centrum. Bij herontwikkeling en transformatie zullen nader te bepalen spelregels worden gehanteerd ten aanzien van privacy van de woningen en levendigheid en de oriëntatie op de buitenruimte. Ontwikkeling en realisatie is een zaak van zowel gemeente Barneveld als private partijen. De gemeente zal in ieder geval de regelgeving afstemmen op de geambieerde koers.

Private partijen worden uitgenodigd om met initiatieven te komen die bijdragen aan de hier geschetste ambities.

SITUATIE

In het in 2017 vastgestelde Gemeentelijk verkeers- en vervoerplan (GVVP) wordt het gewenste wegennet van Barneveld geschetst (horizon 2030). Het wegennet bestaat uit een rondweg, radialen en de centrumring. De centrumring is bedoeld voor het bestemmingsverkeer van en naar het centrum, de rondweg zal het doorgaande autoverkeer buiten het centrum en de centrumring leiden. Momenteel is het centrum goed bereikbaar, zowel per auto als fiets. Ook de bereikbaarheid met het openbaar vervoer (trein, bus en taxi) is goed. Bevoorrading van het centrum gebeurt nu via zeven toegangen en bepaalde routes en er zijn venstertijden bepaald. In de praktijk houdt men zich daar vaak niet aan.

Fietsen in het centrum is in de meeste winkelstraten toegestaan, maar (de meeste winkelstraten) alleen buiten de winkelopeningstijden en tijdens de venstertijden.

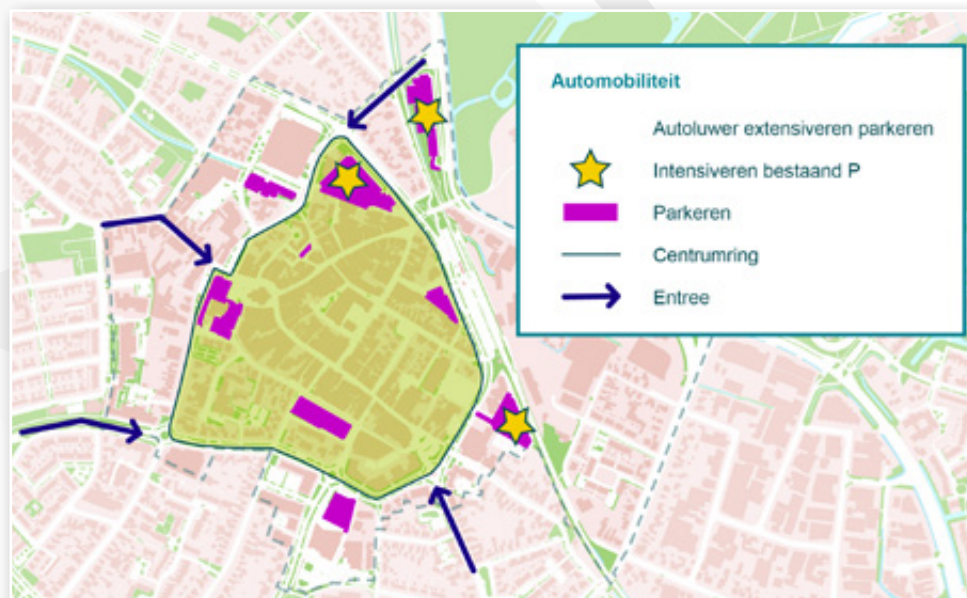
Tot 1998 werd het aantal parkeerplaatsen uitgebreid om aan de parkeervraag te voldoen. Omdat de vraag groter werd dan de schaarse ruimte werd het betaald parkeren ingevoerd. In het centrum zijn drie type parkeervoorzieningen aanwezig:

1. **Straatparkeren op grote terreinen (vooraf betalen);**
2. **Straatparkeren op kleine terreinen (vooraf betalen);**
3. **Slagboomterreinen middelgrote terreinen (achteraf betalen).**

Langparkeerders -zoals treinreizigers - kunnen uitwijken naar de het parkeerterrein De Vetkamp aan de Stationsweg. Dit P+R-terrein voorziet in de behoefte voor (gratis) parkeren voor treinreizigers. Ook voor mensen die in het centrum werken is dit parkeerterrein essentieel en voorziet het in een behoefte. Personeel van winkels parkeert ook op het Theaterplein aan de Churchillstraat.

De ruim 1.200 parkeerplaatsen die onder het regiem van betaald parkeren vallen, tezamen met de circa 500 parkeerplaatsen op privéterrein en de circa 500 gratis plekken, voorzien nog steeds in de parkeervraag (de bezetting komt niet boven de 85 % uit). Op een aantal plaatsen in het centrum kunnen elektrische auto's worden opgeladen. Er is nog geen zicht of dit voldoet aan de behoefte aan parkeerplekken met elektrisch laadmogelijkheid.

Afb. 10 ontsluiting centrum per auto

AFWEGING

De nieuwe Omgevingswet wil zorgdragen voor een gezonde en veilige samenleving. In Barneveld willen we inzetten op een gezond en veilig centrum, met een betere luchtkwaliteit, minder stank en geluid. Ook willen we het bewegen van mensen stimuleren om zo bij te dragen aan een gezonde samenleving. Dat doen we door fietsroutes vanuit de omliggende wijken naar het centrum verder te verbeteren. Daarbij willen we voorkomen dat fietsers met voetgangers in conflict komen in de veelal nauwe winkelstraten. Dit geldt ook voor het bevoorradingsverkeer.

VISIE OP MOBILITEIT EN BEREIKBAARHEID

- Binnen de centrumring krijgt fietser en voetganger prioriteit en is de auto te gast;
- Kleinere parkeerterreinen binnen de centrumring krijgen minder betekenis voor parkeren en meer betekenis voor de verblijfskwaliteit en bijdrage aan de klimaatbestendigheid. Buiten de centrumring wordt de parkeerbalans gecompenseerd;
- Loop- en fietsroutes naar het centrum worden verbeterd en groener;
- Elektrisch vervoer wordt gestimuleerd door meer laadpalen en emissieloze bevoorrading wordt gestimuleerd.

FIETSERS

Om het fietsgebruik te faciliteren en stimuleren worden korte en directe fietsroutes vanuit de wijken naar het centrum aangelegd of verbeterd. Op deze routes krijgen fietsers

waar mogelijk voorrang, zoals bij het oversteken van de centrumring. Aan de randen van het kernwinkelgebied bieden we meer en comfortabele fietsenstallingen aan. Er wordt rekening gehouden met afwijkende fietsvarianten, zoals de bakfiets maar ook scooters en bromfietsen. Elektrische fietsen zijn sterk in opkomst. Het beschikbaar hebben van voldoende laadpunten voor e-bikes stimuleert om Barneveld met de fiets te bezoeken. Als er op voldoende openbare plekken oplaadpunten zijn wordt het steeds verleidelijker om met de e-bike op pad te gaan in plaats van met de auto.

VOETGANGERS

Looproutes voor de voetganger vanaf de toegangen naar het centrum worden verbeterd en duidelijk gemarkeerd. Het gaat dan vooral om de route vanaf het NS station via de Kampstraat naar de Nieuwstraat en de routes vanaf de grotere parkeerterreinen aan de ring en het P+R terrein aan De Vetkamp naar het centrum. De routes vanaf het station en vanaf P+R naar het centrum worden “vergroend”. Dit geldt ook voor het Meuleneind, wat een groene aantrekkelijke toegang naar het centrum kan worden.

BEREIKBAARHEID

Ook voor minder-validen wordt voor een goede toegankelijkheid gezorgd, denk hierbij aan gehandicapten-parkeerplaatsen, geleidelijnen en looproutes zonder obstakels.

Bezoekers die per auto het centrum aandoen willen we op een meer herkenbare manier naar de grotere parkeerlocaties aan de centrumring leiden.

Voor autoverkeer is het belangrijk om de centrumring goed herkenbaar te maken. Een goede bebording en markant straatmeubilair (bijvoorbeeld bebording en straatverlichting) kan hier bijvoorbeeld aan bijdragen. Maar ook een verharding van klinkers in plaats van asfalt. Dit is ook meer in lijn met de toegestane snelheid van 30 km/u. Vanaf de ring wordt de automobilist verwezen naar de dichtstbijzijnde parkeerplaatsen aan de centrumring.

Kampstraat

Burgemeester Kuntzelaan

Deze parkeerlocaties worden groener en meer ingericht op waterdoorlatendheid en -infiltratie. We beperken het noodzakelijke verkeer binnen de ring en stimuleren emissieloos verkeer. Op parkeerterreinen wordt prioriteit gegeven aan elektrische voertuigen. Er komen meer laadpunten voor elektrische voertuigen of er worden speciale laadpleinen gerealiseerd.

Een intercity aansluiting op Transferium Barneveld Noord zou een sterke verbetering van de bereikbaarheid en de aantrekkelijkheid van Barneveld zijn als woon- en werkomgeving. Beter OV draagt positief bij aan een aantal thema's van de leefomgeving. Wonen nabij OV knooppunten, bijvoorbeeld de omgeving van het station, draagt bij aan de

vitaliteit van de leefomgeving en kan bijdragen aan minder niet duurzame mobiliteit.

MAATREGELEN

De winkeliers en ondernemers zijn aan zet om gezamenlijk afspraken te maken over een samenwerking bij afvalinzameling en misschien ook voor de bevoorrading.

De gemeente Barneveld is aan zet om een aantal maatregelen verder uit te werken, zoals parkeerplan, bevoorradingsplan en bereikbaarheidsplan.

TOEKOMSTBESTENDIG EN GEZOND

BARNEVELD IS KLIMAATBESTENDIG IN 2050

SITUATIE

Het klimaat verandert snel en merkbaar. Er is steeds meer sprake van extremer weer: langere periodes van droogte en hitte, of juist heftige buien. Klimaatadaptatie is omgaan met extremer weer. In het centrum is relatief weinig groen meer aanwezig.

AFWEGING

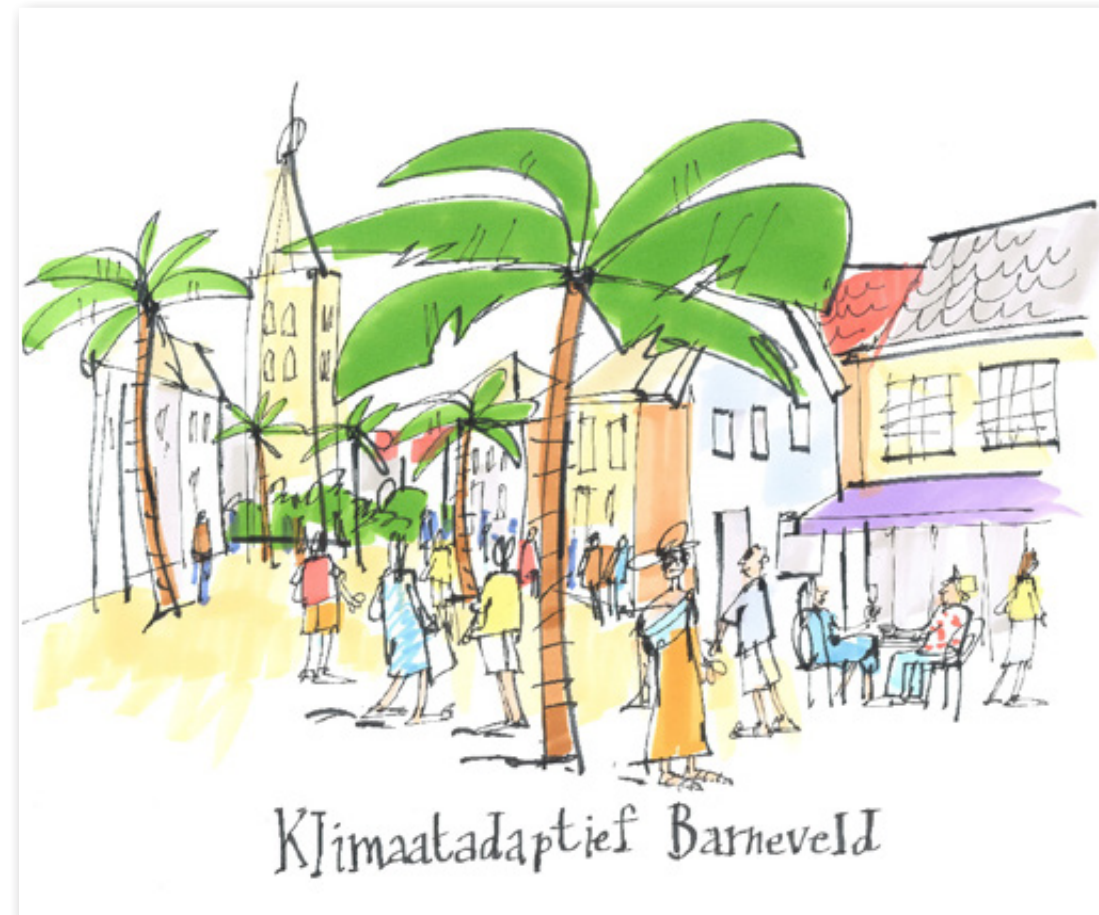
Groen heeft een gunstige invloed op het klimaat. Door schaduw en verdamping verkoelt het stedelijk gebied. Groen neemt CO₂ op en produceert zuurstof. Het centrum van Barneveld is in de loop der tijd steniger geworden: meer verharding en minder groen. Dat moet anders. In het centrum willen we meer zorg en aandacht geven aan een klimaatbestendige inrichting.

Meer groen, meer mogelijkheden voor afkoppeling van water en infiltratie dragen hier aan bij. Het stedelijk gebied is in toenemende mate van betekenis voor natuur en het versterken van de biodiversiteit. Daarnaast willen we duurzamer worden bij het toepassen van materialen voor bouwen, verharden en lichtbronnen en streven we naar zoveel mogelijk hergebruik van materialen.

VISIE BARNEVELD KLIMAATBESTENDIG

- ➡ Het centrum moet groener worden;
- ➡ Hemelwater wordt zoveel mogelijk geïnfiltreerd in de bodem.

Om in 2050 klimaatbestendig te zijn moeten maatregelen worden genomen op openbare en particuliere terreinen en aan gebouwen.

Maatregelen kunnen soms heel simpel, maar wel heel doeltreffend zijn. Een geveltuintje en klimplanten kunnen op beperkte ruimte het beeld sterk verbeteren. Bovendien dragen ze bij aan vermindering van hittestress, en soms infiltratie van water.

Bij de keuze van materialen voor bouwen, verharderen en verlichten is er aandacht voor circulariteit van het materiaal. Er is aandacht voor energiebesparing, bijvoorbeeld door led verlichting in openbare ruimte en gebouwen, door slimme openbare verlichting, door laadpalen voor auto's en fietsen aan te bieden.

Risicolocaties voor wateroverlast en hittestress gaan we aanpakken om overlast en schade te voorkomen. De maatregelen moeten leiden tot het (zo veel mogelijk) voorkomen van overlast en schade door water, hitte en droogte. Groen vormt ook een middel om, zoals aangegeven bij de bereikbaarheid, routes van het station en parkeerterrein de Vetkamp naar het centrum beter herkenbaar en aantrekkelijk te maken. De hoeveelheid groen in het centrum van Barneveld

is beperkt. Op veel plaatsen kan groen worden toegevoegd, wat wenselijk is omdat het bijdraagt aan het verminderen van hittestress en het versterken van de biodiversiteit.

Beplanting is robuust, maakt bij voorkeur deel uit van grotere structuren en is "beleefbaar" of bruikbaar. Bij voorkeur zijn het grote vitale bomen (beter dan veel kleine boompjes) in straten, op pleinen (dorps- ontmoetingsbomen) of op parkeerterreinen.

Barneveld centrum is belangrijk leefgebied voor soorten als vleermuizen, huismussen en gierzwaluwen. Ze nestelen in gebouwen en vinden voedsel in de omgeving. In het centrum gaan we ook kansen benutten om biodiversiteit te stimuleren, bijvoorbeeld door meer nestkasten, groene daken en gevelbeplanting aan te brengen.

Maatregelen kunnen soms heel simpel, maar wel heel doeltreffend zijn. Een geveltuintje en klimplanten kunnen op beperkte ruimte het beeld sterk verbeteren. Bovendien dragen ze bij aan vermindering van hittestress, en soms infiltratie van water.

Schaduw(zit)plekken en stromend water zorgen in de zomer voor verkoeling. De Kleine Barneveldse Beek is een kans voor het meer zichtbaar maken van water. Ook de manier van omgaan met hemelwater kan bijdragen aan het meer zichtbaar maken van water, het ontlasten van de ondergrondse afvoer en soms het voorkomen van wateroverlast. Bij voorkeur wordt hemelwater via bovengrondse afvoer naar een geschikte infiltratie geleid of wordt het voeding voor de naar boven gehaalde beek.

Voor infiltratie zijn grotere groengebieden en bermen geschikt, maar ook onder verharding, bijvoorbeeld op parkeerterreinen, kunnen infiltratievoorzieningen worden aangelegd en

gekoppeld aan boomgroeiplaatsen. Bij de inrichting van de openbare ruimte wordt rekening gehouden met dit principe (maximaal vertragen, vasthouden en infiltreren). Afkoppeling is een taak voor zowel private als publieke partijen.

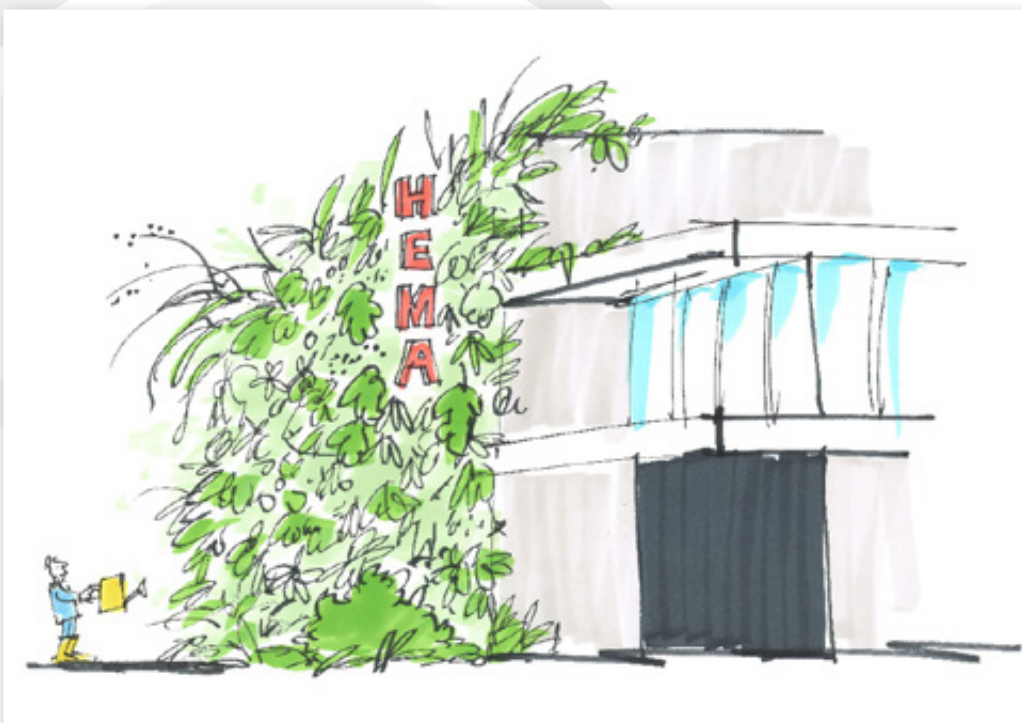
MAATREGELEN

De gemeente Barneveld investeert in een verbetering van de openbare ruimte en openbare gebouwen. Kansrijk zijn onder andere Dijkje fase II met verticaal groen aan het gemeentehuis, het Raadhuisplein, de Stationszone /Groene loper. De Rozentuin kan op termijn een groene koppelaar zijn tussen het Torenplein en een groene hoofdstructuur langs de Amersfoortsestraat en Gowthorpestraat, een groen rondje met horeca als tussenstop.

Maar ook private partijen zijn ook aan zet. Private initiatieven worden gesteund en gefaciliteerd door de gemeente Barneveld.

Of we werken samen, bijvoorbeeld aan herinrichting van de openbare ruimte en zoals met Plaatselijk Belang Barneveld het centrum is vergroend.

Voor nieuwe private initiatieven worden de ontwikkelingen getoetst en beoordeeld op hun bijdrage aan de klimaatdoelen. Nieuwe initiatieven/sloop-nieuwbouw zouden ook een moeten voldoen aan een aantal duurzame maatregelen, dit zal in beleid vastgelegd moeten worden. Een voorbeeld is het beleidsplan Biodiversiteit en Natuurinclusief bouwen. Vanuit het groenstructuurplan was een jaarlijks fonds beschikbaar, dit zou weer in stand gebracht moeten worden.

BUITENGEWONE OPENBARE RUIMTE

SITUATIE

De inrichting van de openbare ruimte bepaalt in hoge mate de sfeer en beleving voor de bewoners en bezoekers van het centrum. In het centrum is er behoefte aan meer groen, meer water en meer ontspanningsmogelijkheden. De pleinen nemen hier een bijzondere positie in. Op veel plekken is het centrum nu stenig. De sfeer en uitstraling van de pleinen zoals het Torenplein en het Raadhuisplein kunnen worden verbeterd. Een groot deel van de pleinen in het centrum zijn ingericht als parkeervoorziening. De kleinere parkeervoorzieningen dragen weinig bij aan de totale parkeerbehoefte en geven op de betreffende locatie veel autobewegingen.

AFWEGING

De kwaliteit van de openbare ruimte willen we een kwaliteitsimpuls geven. Enerzijds om aantrekkelijk te blijven als winkelgebied. Maar anderzijds omdat ontwikkelingen laten zien dat het centrum behalve als winkelgebied steeds belangrijker wordt als verblijfsgebied en als een gezonde leefomgeving.

VISIE OPENBARE RUIMTE

het centrum moet naast winkelgebied ook veel meer verblijfsgebied worden.

We vinden dat het centrum groener moet worden. Dat kan door de parkeerfunctie van de kleinschalig parkeerlocaties weg te halen. Daardoor ontstaat ruimte voor een meer kwalitatieve invulling. Een aantal plekken leent zich goed hiervoor.

Met de omwonenden van het plein aan de Krommestraat – Brouwerstraat is onderzocht hoe het plein aantrekkelijker kan worden en meer klimaatadaptief kan worden ingericht.

Door minder parkeren, meer groen en door herstructurering van de bebouwing kan de kwaliteit van het Torenplein verbeteren. Maar ook andere pleinen, waaronder het Raadhuisplein, bieden kansen voor meer verblijfskwaliteit, groen en ontmoetingsruimte. De overblijvende schaarse parkeerruimte in het centrum blijft alleen nog bestemd voor mindervaliden en eventueel kortparkeerders.

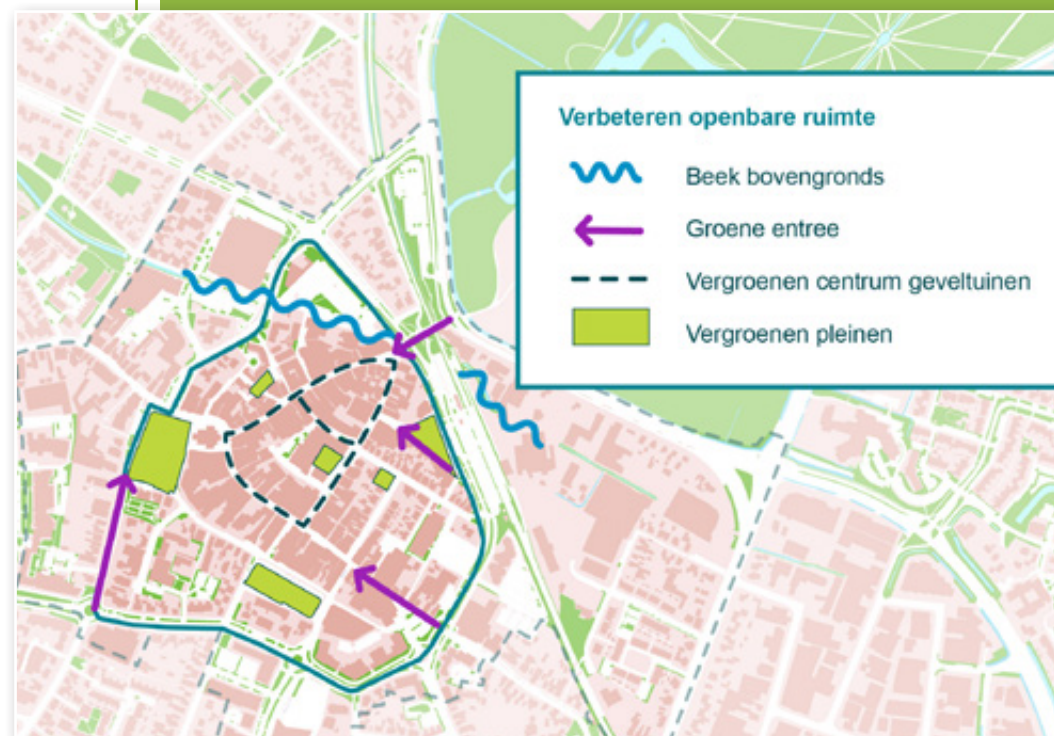
MAATREGELEN

De gemeente Barneveld zal moeten investeren in de openbare ruimte. Een gefaseerd uitvoeringsplan om de parkeerterreinen aan te pakken, in combinatie met ontwikkelingsinitiatieven van private partijen is doeltreffend. De gemeente kan hiervoor samenwerken met lokale belangengroepen, zoals bijvoorbeeld de samenwerking met Plaatselijk Belang Barneveld voor realiseren van geveltuinen in de winkelstraten.

De aanloopstraten vanaf het station en P+R Vetkamp, de Nieuwstraat en respectievelijk de Kampstraat, en Meuleneind worden groene lopers. Via de groene loper kan de route naar de Oude kerk (via het Raadhuisplein) duidelijker en meer herkenbaar worden. Zoveel als mogelijk worden deze routes vergroend met bomen en gevelbeplanting. Verharding kan ook bijdragen ook de functionaliteit van de openbare ruimte. Zoals al aangegeven past een elementenverharding op de centrumring meer bij de gewenste 30 km/u dan asfalt. Een bijzondere klinker (formaat of kleur) markeert de ring en P-route. Binnen de ring versterkt een verharding van gebakken materialen het historische karakter en maakt dit infiltratie van hemelwater mogelijk. Parkeerplaatsen kunnen een waterpasseerbare verharding krijgen.

Nieuwstraat

Afb. 11 Openbare ruimte

AANTREKKELIJK BUITENGEBIED

In de strategische visie wordt gekoerst op een (be) leefbaar platteland. Een toekomstbestendige en duurzame landbouw met respect voor de omgeving. Hoe kunnen we met een visie voor het centrum hieraan bijdragen? Bijvoorbeeld door te stimuleren dat streekeigen producten, uit het buitengebied van Barneveld, worden aangeboden door de Barneveldse middenstand. Maar ook het versterken en uitbreiden van de woonomgeving binnen de bestaande contouren van de bebouwde kom van Barneveld zorgt er voor dat er niet nog meer druk op het buitengebied ontstaat. Omgekeerd is een aantrekkelijk buitengebied van groot belang voor de bewoners van Barneveld. Als uitloopgebied om te wandelen en fietsen, maar ook omdat de milieukwaliteit (fijnstof, geur, etc) van het buitengebied ook van invloed is op de omgevingskwaliteit van de bebouwde kom.

SOCIAAL EN VITAAL SAMENLEVEN

Voor een samenleving waarin mensen met elkaar verbonden zijn en samen redzaam zijn is een sociaal en betaalbaar gevarieerd aanbod van voorzieningen nodig. Onderwijs, sportvoorzieningen, cultuur en hulp & ondersteuning, passend bij de behoeften.

5 VAN AMBITIE NAAR REALISATIE

INITIATIEVEN ZIJN WELKOM

Initiatieven vanuit de samenleving welkom. Maar dat betekent niet dat alles kan. Samenwerken betekent ook dat ieder een verantwoordelijkheid heeft.

In het kader van de Omgevingsvisie Barneveld centrum werken we deze visie uit tot een uitvoeringsprogramma, met taken, verantwoordelijkheden en een investeringsagenda. Nieuwe initiatieven kunnen worden beoordeeld of ze passen binnen de kaders en of ze bijdragen aan de omgevingswethema's. En dan zal het ook moeten passen binnen de financiële kaders. De gemeente Barneveld wil de samenwerking met de samenleving uitbouwen. Het aanleggen van geveltuinen is een mooi voorbeeld hoe initiatieven van onderaf, samen met de gemeente Barneveld, succesvol is opgepakt.

Vertegenwoordigers van diverse belanghebbenden zijn betrokken bij het opstellen van deze Omgevingsvisie. Maar met hen willen

we straks ook uitvoering geven aan deze Omgevingsvisie. We stellen voor om een kopgroep samen te stellen die betrokken is bij het tot realisatie brengen van kansrijke ontwikkelingen. Deze Omgevingsvisie is een lange termijn strategie. In eerste instantie is dit alleen nog voor het centrum. Later wordt dit onderdeel van de gemeentebrede Omgevingsvisie. De lange termijn strategie uit de Omgevingsvisie wordt dan vertaald in een omgevingsplan en uitvoeringsprogramma's. Het is belangrijk dat er regie wordt gevoerd op reguliere werkzaamheden, bestaand beleid en projecten. Dat wordt in toenemende mate gebiedsgewijze regie om te komen tot win-win en synergie van inspanningen. Maar ook private initiatieven zullen steeds weer tegen het licht van de visie (en de programma's) moeten worden gehouden. Deze regie is nodig om integraal en efficiënt te werken en om initiatieven en projecten succesvol tot uitvoering te brengen. Dit vraagt om duidelijkheid over hoe de gemeente Barneveld wil samenwerken met haar partners, en in welke rol. Afhankelijk van het type gebied zal de rol minder of meer actief zijn: faciliteren, samenwerken of regisseren.

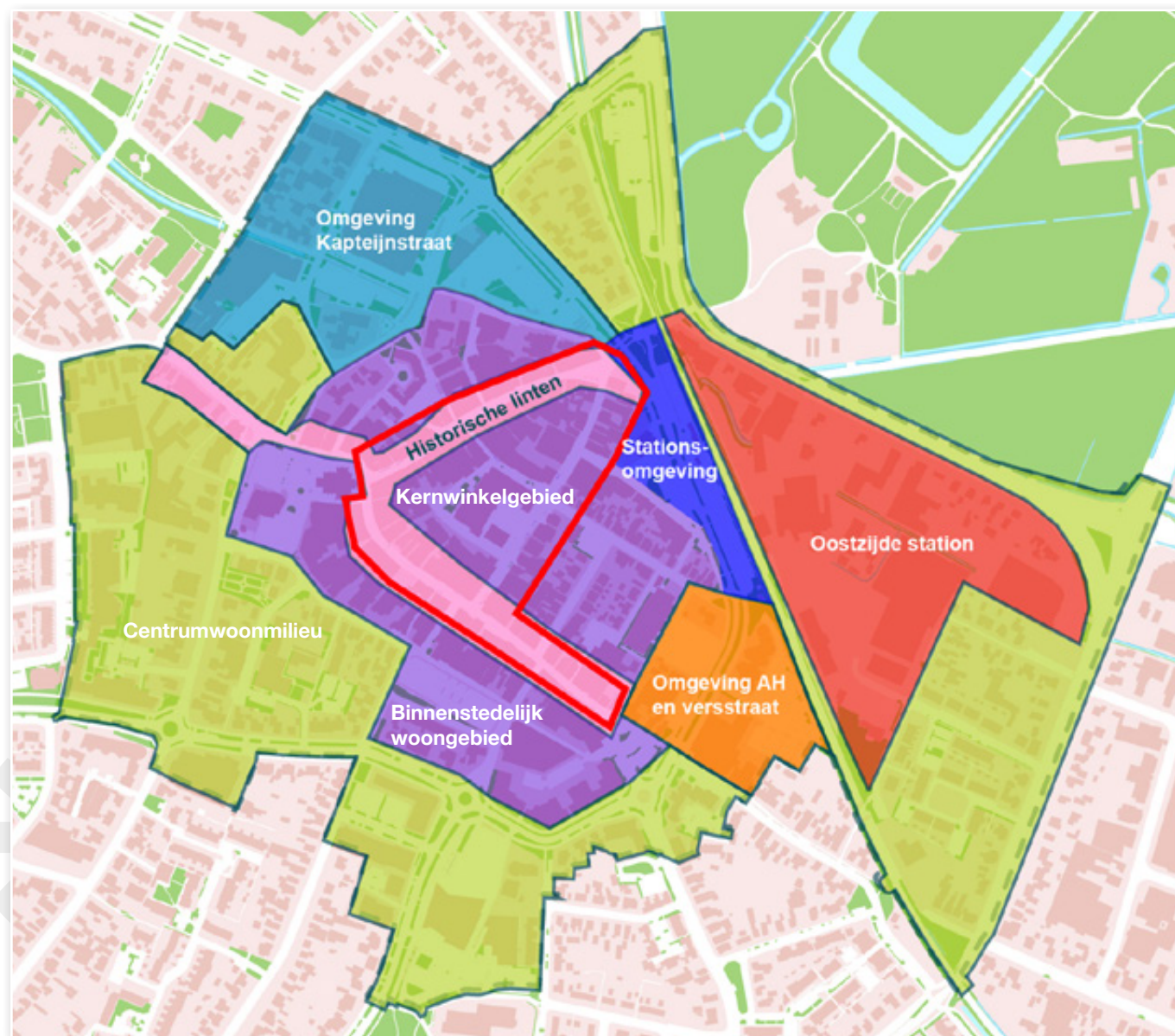

NAAR EEN GEBIEDSGEWIJZE BENADERING

Met de Omgevingsvisie voor het centrum hebben we de ambitie om ontwikkelingen zodanig te sturen dat dit bijdraagt aan een betere kwaliteit van de leefomgeving. Op basis van de karakteristiek van het centrum (DNA) en hoe we om willen gaan met verschillende functies om bij te dragen aan de omgevingsdoelen komen we tot de volgende gebiedsindeling.

In de benoemde gebieden kunnen vaak doelen en ambities worden gecombineerd.

Doelen op gebied van bereikbaarheid, wonen, klimaatbestendigheid en leefbaarheid bieden kansen voor ontwikkeling en verbetering van de omgevingskwaliteit. Werk met werk maken. Het zijn kansrijke gebieden voor de realisatie van een vitaler Barneveld. Het gaat bijvoorbeeld om de omgeving van station Barneveld centrum, het woon/werkgebied ten oosten van het station, de omgeving van de Veluwehal en de Kapteijnstraat. Het zijn kansrijke ontwikkellocaties.

Afb 12: gebiedsindeling voor uitvoering omgevingsdoelen

STATIONSOMGEVING (CENTRUMZIJDE)

In de directe omgeving van het station zijn plekken waar intensivering of andere functies toegevoegd kunnen worden. De omgeving van de Albert Hein met het kantoorgebouw, het parkeerterrein van de Rehobothkerk, de winkelrij “Versstraat” en het Meuleneind bieden kansen voor een kwaliteitsimpuls door herontwikkeling en transformatie. Bijvoorbeeld door toevoeging van nieuwe woningen.

Transformatie of herontwikkeling van het kantoorgebouw en een herontwikkeling van AH, met toevoeging van woningen kan bijdragen aan een betere ruimtelijke uitstraling van dit gebied. Parkeren blijft nodig. Door toevoeging van woningen zal de intensiteit hier verbeterd moeten worden. Ook ter compensatie van extensivering van het parkeren binnen de centrumring.

Door een beter gebruik van de beschikbare ruimte, in combinatie met een versterking van de bebouwingsstructuur en groenstructuur kan dit gebied sterk bijdragen aan verbetering van de omgevingskwaliteit.

Het station vormt via de Kampstraat een belangrijke entree naar het centrum. De stedenbouwkundige structuur, verkeerstructuur en inrichting van openbare ruimte kan hier veel beter. Een verbeterde oversteek naar het station maakt het veiliger voor voetgangers en moet door zijn inrichting aanleiding zijn tot verlaging van de rijsnelheid van het verkeer. In plaats van de vele parkeerplaatsen draagt een groenere inrichting met speelgelegenheid voor kinderen bij aan een betere omgevingskwaliteit. De Kampstraat wordt een groene toegang van het centrum, met minder nadruk op het gebruik door de auto.

Spoorstraat

STATIONSOMGEVING (OOSTZIJDE)

De ligging nabij het prachtige landgoed de Schaffelaar, het station en het centrum heeft een grote potentie als woon/werkgebied. Als zich de kans voordoet kan door transformatie van dit gebied naar woongebied met kleinschalige bedrijfsfuncties een markant nieuw aanzicht voor Barneveld worden gecreëerd.

Door de ligging vlak bij het station is het een ideale woon/werklocatie. De nabijheid van landgoed De Schaffelaar en het zicht hierop maakt deze locatie erg aantrekkelijk als woon/werk-gebied. Een goede aansluiting op het centrum is dan wel gewenst. Haast onzichtbaar loopt hier nu de Kleine Barneveldse Beek. De beek is een herkenbare oude structuur.

Door het vergroenen van de beek versterkt het gebied ruimtelijk en ontstaat een kans om het bebouwde gebied meer weerbaar te maken voor klimaatverandering. Natuurlijk vervult het gebied nu een belangrijke economische functie, met onder andere Agruniek-Rijnvallei, Welkoop en Kusk. Maar de situatie kan soms snel veranderen. In dat geval zal een duidelijke koers voor ontwikkeling gewenst zijn. Dit kan een meerjarenplan zijn waarbij het gebied organisch ontwikkeld wordt.

Kleine Barneveldse Beek

OMGEVING VELUWEHAL

In de Veluwehal hebben veel verschillende functies een plek (o.a. sporthal, zwembad, bowlingbaan). Ook heeft de Veluwehal een belangrijke functie als dorpshuis. Welzijn Barneveld heeft er een huiskamer en in het ernaast gelegen Villa 29 is een jongerencentrum gevestigd. Het totale complex is omvangrijk voor deze plek in het centrum. Er is in de dialogen met betrokkenen nog wel eens gesuggereerd om de Veluwehal te verplaatsen.

De aanwezigheid van deze maatschappelijke functies zijn belangrijk en dragen bij aan de leefbaarheid en levendigheid van het centrum. Verplaatsing is kostbaar en vraagt elders om veel ruimte. Maar wellicht biedt verkleining van de Veluwehal, al dan niet in combinatie met woningbouw, wel mogelijkheden om een kwaliteitsimpuls te geven aan deze omgeving.

Maar wel vraagt de openbare ruimte om de Veluwehal om verbetering. Minder verharding en meer beplanting. En een wens is ook om de Kleine Barneveldse beek hier zichtbaar te maken.

OMGEVING KAPTEIJNSTRAAT

Ter hoogte van de Kapteijnstraat vervolgt de Kleine Barneveldse Beek ondergronds zijn loop (met een bergbezinkbassin) onder de bebouwing en bestrating door. In 2016 is in het gebied bij de voormalige markthal de beek al deels naar boven gehaald en in het coalitieakkoord 2018-2022 is de ambitie opgenomen om dit ook in de omgeving van de Kapteijnstraat te doen. Het naar boven halen van de Kleine Barneveldse Beek is een kans die het centrum een ruimtelijke kwaliteitsimpuls geeft en tevens meer klimaatadaptief maakt door het opvangen, bergen en afvoeren van regenwater en verkoeling. In combinatie met het naar boven halen van de Kleine Barneveldse Beek kan hier een aantrekkelijker en levendiger centrumgebied gerealiseerd worden.

Op de Hoek Kapteijnstraat – Gasthuisstraat – burgemeester Kuntzelaan is ruimte voor ontwikkeling van woningbouw. Maar ook de bestaande bebouwingswand aan de Kapteijnstraat kan verbeterd worden. Herontwikkeling en een combinatie van woningen met parkeergarage kan het aanzicht van Barneveld hier sterk verbeteren. Het is een locatie waar de herontwikkeling kan worden gecombineerd met intensivering van het parkeren, ter compensatie van het extensiveren van kleine parkeerplekken binnen de centrumring.

Samenvattend wordt met onze visie op deze gebieden de volgende ambities en daarbij behorende ontwikkelingskoers vastgelegd.

Station - Rijnvallei

Afb. 13 ontwikkellocaties

BINNENSTEDELIJK WOONMILIEU

In het centrum zijn verschillende aanleidingen om de omgevingskwaliteit te verbeteren. Het Torenplein is eerder genoemd. De kwaliteit kan verbeteren, zowel door herinrichting van de openbare ruimte als door herontwikkeling van de bebouwing.

Vanuit de ondernemers (stichting Botermarkt Barneveld) is er een initiatief voor het terugplaatsen van de Botermarkt rondom de Oude Kerk. Hier zouden bijvoorbeeld regionale streekproducten, boekenmarkten, promotie van politieke partijen, promotie van verenigingen, kerstmarkten e.d. gehouden kunnen worden. Het in ere herstellen van de Botermarkt is ook vanuit toeristisch oogpunt erg aantrekkelijk.

Voor het pleintje Krommestraat/Brouwerstraat is in overleg met bewoners een scenario ontworpen. Het pleintje leent zich goed als pilot om het centrum te vergroenen en hittestress te verminderen. Ook kan het plein tegelijkertijd meer voldoen aan klimaatdoelstellingen. Het wordt groener, water infiltreert ter plekke in de boden, water van daken wordt afgekoppeld. De leefbaarheid en aantrekkelijkheid van het centrum wordt erdoor vergroot.

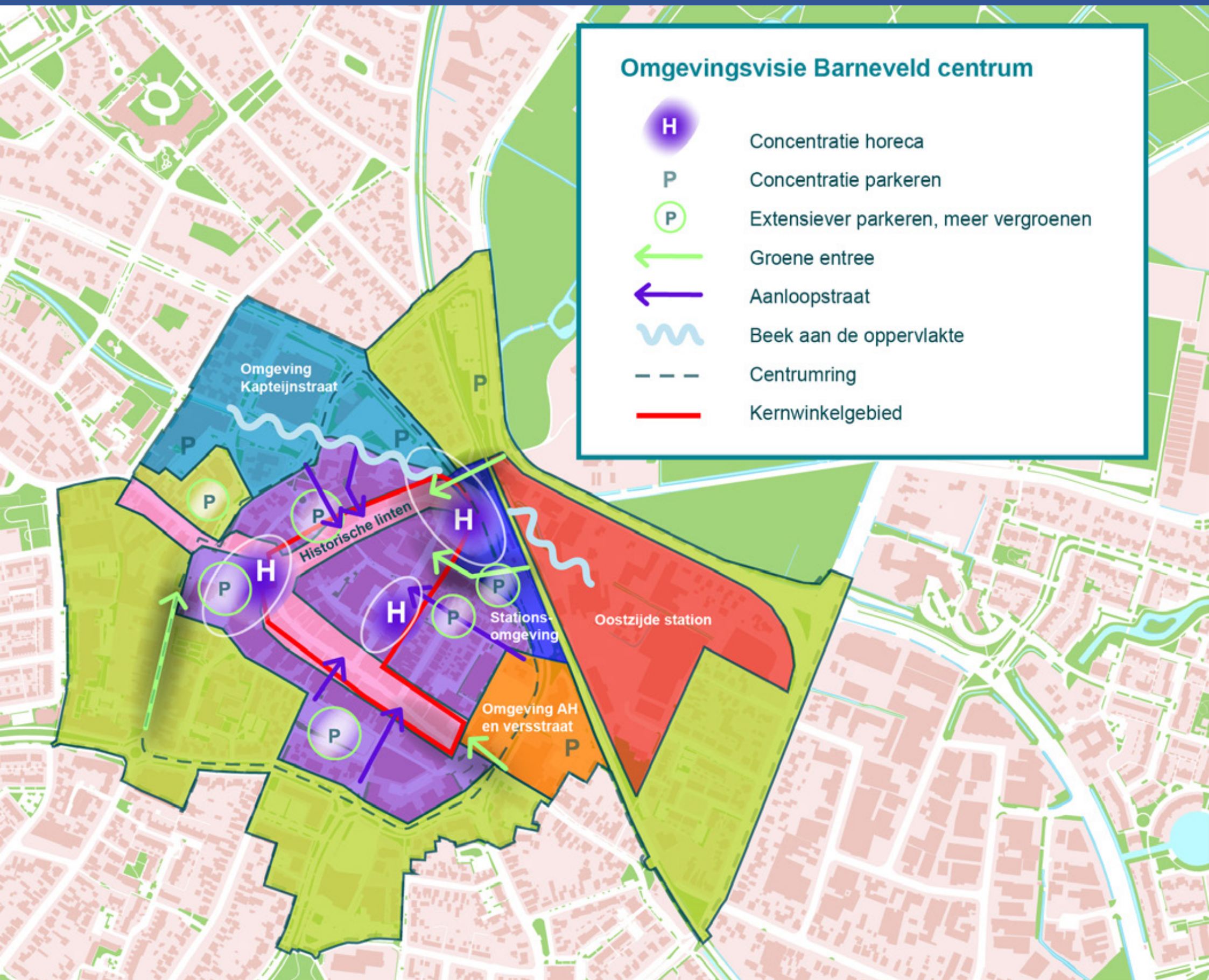

Brouwerstraat

UITVOERINGSAGENDA

GEBIEDSONTWIKKELING PER DEELGEBIED	OMSCHRIJVING EN DOEL	BETROKKEN PROGRAMMA'S	PROJECT	INITIATIEF
KERNWINKELGEBIED	- Een vitale middenstand; - Vergroten aantrekkelijkheid van het centrum door betere beeldkwaliteit van panden (gevels, puien en reclame) - Versterken woonomgeving door inbreiding en wonen boven winkels - Versterken van het verblijfsklimaat en de leefomgeving: klimaatbestendiger en gezonder	2. bedrijvigheid en bereikbaarheid 3. woon- en leefomgeving	1. Wonen boven winkels 2. Actualiseren groenstructuurplan 3. Vergroenen Raadhuisplein 4. Opstellen plan voor bevoorrading kernwinkelgebied 5. Stimuleren geveltuinten en vergroenen van centrum (oa gevels Hema, groene entree's (pergola's en begroeide spandraden)) 6. Verwijderen kleine verspreide parkeerplaatsen 7. Solitaire bomen planten 8. Verduurzamen parkeerterreinen met infiltratie hemelwater, bomen, laadpalen en oplaadpunten voor fietsen	Publiek en privaat
HISTORISCHE STRUCTUUR	- behoud en versterking van de ruimtelijke karakteristiek	3. woon- en leefomgeving	9. Onderzoek verplaatsing monument burgemeester Nairac naar Nairacstraat	Publiek/ privaat
AANLOOPSTRATEN	- verminderen leegstand winkels door transformatie winkels naar wonen - Vergroten aantrekkelijkheid door vergroenen - Versterken van het verblijfsklimaat en de leef- omgeving: klimaatbestendiger en gezonder	2. bedrijvigheid en bereikbaarheid 3. woon- en leefomgeving	10. Transformeren winkels 11. Stimuleren geveltuinten 12. Planten bomen	Publiek en privaat
BINNENSTEDELIJK WOONMILIEU	- Wonen in centrum wordt gestimuleerd - Revitalisering omgeving Gowthorpeplein en Torenplein - Gezonde leefomgeving, vitaler centrum	2. bedrijvigheid en bereikbaarheid 3. woon- en leefomgeving	13. Versterking van de kwaliteit van de pleinranden 14. Verbetering en (her)ontwikkeling van bebouwing 15. Vernieuwing verharding Gowthorpestraat 16. Herontwikkeling Torenplein/Langstraat 17. Herbouw van de botermarkt 18. herinrichten Krommestraat/ Brouwerstraat	Publiek/ privaat
OVERIG WOONMILIEU	- Wonen in centrum wordt gestimuleerd - Gezonde leefomgeving		19. (her)ontwikkeling 20. Intensiveren P Vetkamp	Privaat publiek
STATIONSOMGEVING CENTRUMZIJDE	- Aantrekkelijker en vitaler centrum, verbeteren van de toegangsroutes naar het centrum - Verbeteren van de aantrekkelijkheid OV om vervuilende mobiliteit terug te dringen en centrum gezonder en schoner te krijgen - Klimaatbestendiger en groener omgeving voor een betere leefomgeving	2. bedrijvigheid en bereikbaarheid 3. woon- en leefomgeving	21. Transformatie leegstaand kantoor ING 22. Spoorverbinding met Apeldoorn 23. Intensivering busvervoer 24. Verbeteren P+R met emissieloze deelauto's en deelfietsen 25. Verbeteren routes naar centrum 26. Kampstraat herinrichten met meer beplanting en speelgelegenheid 27. Oversteek Schaepsmarkt richting Schaffelaar herinrichten en vergroenen 28. Onderzoek naar herbouw oude stationsgebouw	- Privaat - Publiek/ privaat - Publiek - Publiek - Publiek
OOSTZIJDE STATION	- Versterking en verbetering front van Barneveld - Transformatie van vrijkomende bedrijven naar hoogwaardig woon/werkgebied - Klimaatbestendige inrichting openbare ruimte	2. bedrijvigheid en bereikbaarheid 3. woon- en leefomgeving	29. Verbeteren uitstraling panden en terrein 30. Woningbouw ontwikkeling 31. Herinrichting Kleine Barneveldse Beek 32. verbeterde inrichting openbare ruimte	- Privaat - Privaat - Publiek - Publiek
OMGEVING AH EN VERSSTRAAT	- nieuwe bebouwing en herontwikkeling kan hier een impuls geven aan de ruimtelijke kwaliteit. Meer hoogte en betere kwaliteit is essentieel - Intensiveren bestaande parkeercapaciteit AH	2. bedrijvigheid en bereikbaarheid 3. woon- en leefomgeving	33. Transformatie bebouwing AH en Versstraat 34. Transformatie en herontwikkeling leegstaand kantoor 35. Intensiveren parkeervoorzieningen 36. Herinrichting ring en openbare ruimte met meer groen en meer ruimte voor voetganger	Combinatie van privaat en publiek
OMGEVING KAPTEIJNSTRAAT	- Versterking van de ruimtelijke kwaliteit en pleinranden - Verbeteren woonklimaat en nieuwe woningen - Versterken maatschappelijke rol Veluwehal - Versterken en verduurzamen parkeren - Klimaatbestendige inrichting openbare ruimte, vergroten biodiversiteit	1. participatie en ondersteuning 2. bedrijvigheid en bereikbaarheid 3. woon- en leefomgeving	37. Verbetering en (her)ontwikkeling bebouwing 38. Ontwikkeling woningbouw 39. Stimuleren sport 40. Stimuleren sociaal-cultureel werk 41. Verbeteren jongerencentrum 42. Verbeteren parkeervoorziening met laadpalen 43. Beek bovengronds 44. Infiltratie en berging hemelwater parkeerterrein 45. Ontstenen en vergroenen	- Publiek “ “ “ - Privaat - Publiek “ “
OVERIG WOONMILIEU	- Wonen in centrum wordt gestimuleerd - Gezonde leefomgeving		46. (her)ontwikkeling 47. Intensiveren P Vetkamp	Privaat publiek

KAART OMGEVINGSVISIE BARNEVELD CENTRUM

BIJLAGE 1 PARTICIPATIE TRAJECT

DATUM	ACTIVITEIT
MAART – JULI 2019	FASE 1. INVENTARISATIEFASE • Collegebesluit Aanpak Omgevingsvisie Barneveld-Centrum • Startbijeenkomst Veluwehal, 15 mei 2019
SEPT 2019 – JAN 2020	FASE 2. VERDIEPINGSFASE • Straatinterviews (zaterdag 7 september) • Buurtdialoog Krommestraat/Brouwersstraat (2 oktober en 20 november) • Overleg met jongerenraad (enquête mei 2019 via jongerenpanel)
MAART – MEI 2020	DISCUSSIONOTA: HOOFDOPGAVEN EN DILEMMA'S • Discussienota met hoofdopgaven en dilemma's is op 17 maart 2020 vastgesteld door college en ter kennisgeving aangeboden aan de raad; • Informeren van betrokkenen (extern) over vaststellen discussienota en gewijzigde aanpak; • Publicatie discussienota en gewijzigde aanpak op website en gemeentesite Barneveldse Krant;
24 SEPT. '20	• Vervolg buurtdialoog Krommestraat/Brouwersstraat: ontwikkelingsrichtingen; overleg met betrokkenen
5 NOV '20	DENKRICHTINGENNOTA: DIALOOG MET DE OMGEVING • dialoog met ondernemers • dialoog met bewoners • dialoog met jongerenraad • reflectie van bewoners en andere betrokkenen op de denkrichtingennota voor Barneveld centrum, raadsleden worden ook uitgenodigd.
16 NOV 2020	Dialoog met de gemeenteraadswerkgroep op de denkrichtingennotitie omgevingsvisie Barneveld-centrum
5 JAN 2021	Vervolg buurtdialoog Krommestraat/ Brouwerstraat
15 APRIL 2021	Overleg met ondernemers